

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
 USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
 1934 — MED NARODNOOSVO-
 BODILNO BORBO JE IZHA-
 JALA KOT 14-DNEVNIK IN
 TEDNIK, OD OSVOBODITVE
 DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
 NIK, NATO PA KOT TEDNIK
 — OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
 V REDAKCIJSKI POVEZANO-
 STI Z »BORBO«

LETO XXII. Stev. 119

GLAVNI IN ODGOVORNI
 UREDNIK
 IVAN SINKOVEC

UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen
 petka — Cena 10 dinarjev

Obiski iz prijateljskih dežel

Predsednik republike je večeraj sprejel delegacijo
 Ljudske skupščine CSR in brazilskega parlamenta

Beograd, 21. maja. (Tanjug) Danes dopoldne je predsednik republike Josip Broz-Tito v Belem dvoru sprejel češkoslovaško parlamentarno delegacijo s predsednikom Ljudske skupščine CSR Zdenekom Firlingerjem na čelu in se s člani delegacije delj časa razgovarjal. Sprejemu sta prisostvovala češkoslovaški veleposlanik v Beogradu Viljem Pithart ter ljudski poslanec Puniša Petrovič, ki je spremljal češkoslovaško delegacijo na njenem potovanju po državi.

Delegacija bo jutri odpotovala nazaj na Češkoslovaško.

Beograd, 21. maja. (Tanjug) Predsednik republike je danes dopoldne v Belem dvoru sprejel brazilskega parlamentarno delegacijo pod vodstvom gđ. Ivette Vargas Tatsch. Sprejemu sta prisostvovala brazilskega veleposlanik v Beogradu Ruy Ribeiro Coyto in ljudski poslanec Todor Vujanovič, ki delegacijo spremlja po naši deželi.

Se dopoldne je bila delegacija v tovarni motorjev v Rakovici, si ogledala obrate ter se zanimala za proizvodni proces in izdelke podjetja. Predsednik Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine Vlada Zečević ji je danes priredil kobilico.

Siamska gospodarska delegacija v Beogradu

Beograd, 21. maja. Danes dopoldne je prispela v Beograd siamska gospodarska misija pod vodstvom ministra Sirijadina, ki bo imela tu razgovore o poglobitvi gospodarskega sodelovanja med obeh deželama.

Nenni brani svojo politiko

Pogoji za povratek v Socialistično internacionalo in sodelovanje z demokristjani

Rim, 21. maja. (Tanjug) Sekretar Socialistične stranke Italije Pietro Nenni je izjavil danes na sestanku z novinarji, da v njegovi stranki ni znamenja, ki bi pričala o spremembi njenih političnih stališč iz prejšnjega obdobja. Nenni je izjavil, da po njegovem mnenju Stalinova smrt ni povzročila v Sovjetski zvezi nikakršnih sprememb. Sedanje demokristijazije sovsjetske notranje politike je treba pripisati zgodovinskemu razvoju, ki zahteva tako demokracijo kakor posušanje mednarodne napetosti.

Glede odnosov s Socialistično internacionalo je Nenni dejal, da

je njegova stranka pripravljena vnovič pridružiti se tej organizaciji, če bodo sprejeli načelo, po katerem je socialističnim strankam prepovedano, da v skladu z razmerami in svoji deželi urede odnose s Komunistično partijo. To načelo, je rekel Nenni, je sprejela Socialistična internacionala že leta 1937. Z njim se je strinja tudi Attlee na razgovorih z Nennijem lani v Londonu. Nenni zdaj čaka, da bi Socialistična internacionala tudi formalno sprejela to načelo, toda doslej ni zapazil nobenih znamenj o tem.

O italijanski politiki je Nenni rekel, da je na mednarodnem to-

rišču provincialna in da je italijanska vlada v svojih mednarodnih akcijah vedno na repu dogodkov. Glede notranje politike pa je poudaril, da je možno predvideti sodelovanje socialistov z Demokrističansko vlado, če bi ta sprejela program socialnih in gospodarskih reform. O odnosih s komunisti je Nenni izjavil, da so bile pri tem vedno težave in da bodo tudi v bodoče.

Na koncu je poudaril, da pričakuje, da bo njegova stranka na prihodnjih občinskih volitvah dobila znatno več glasov kakor doslej.

Segni za nadaljevanje sedamje politike centra

Rim, 21. maja. (Tanjug) Predsednik vlade Segni je v Palermu izjavil, da mora Demokrističanska stranka v svoji politiki izbrati srednje pot med obeh skrajnih frakcijama klerikalcev. Segni se je izrekel proti zvezi z levico kakor tudi proti zvezi z desnico in pozval vse demokristijane, naj se opredelijo za politiko centra. Prav tako je izjavil, da je dolžnost vseh Italijanov sodelovati na volitvah in preprečiti, da bi strmooglavili sedanje meščanski demokristični režim.

Japonska pobuda za nadaljnja pogajanja z ZSSR

Tokio, 21. maja. (Reuter) — Predsednik japonske vlade Ičiro Hatoyama je danes v Zgornjem domu parlamenta izjavil, da si bo Japonska prizadevala, da bi uspešno zaključila pogajanja o spornih problemih s Sovjetsko zvezo, pri čemer pa ne bo odstopila od »svojih upravičenih zahtev«. Pripomnil je, da bo vlada v ta namen uveljavljala »pržno politiko«.

Zunanji minister Sigemitsu pa je izjavil, da mora Japonska, preden bo nadaljevala pogajanja z ZSSR, ponovno proučiti teritorialno vprašanje v luči novih okoliščin.

Na prejšnjih pogajanjih v Londonu je Japonska vztrajno zahtevala, naj ji SZ vrne ozemlja, ki so jih sovjetske čete zasedle med drugo svetovno vojno.

Makarios in njegov spremljevalec v Mahéju na Seychellskih otokih

PO FRANCOSEM DRŽAVNIŠKEM OBISKU V MOSKVI

Okrepitev francoskih pozicij v krogu zahodnih velesil

ter položaja socialistično-radikalne vlade nasproti opoziciji na notranjepolitičnem torišču

Pariz, 21. maja. (Tanjug) Politični krogi v Parizu danes sklepajo, da je uspešno poslanstvo francoskega ministrskega predsednika Guyja Molleta v Moskvi znatno okrepilo osebne pozicije predsednika vlade manjšinske Republikanske fronte v Franciji, pa tudi pozicije Francije v okviru zahodne skupnosti. Izredno in pomembno diplomatsko delo Molletteve vlade, opravljeno ob obisku jugoslovanskega in italijanskega predsednika republike v Parizu, kakor tudi ob obisku francoskih državnikov v Moskvi, je omogočilo Franciji, da se je znova uveljavila na mednarodnem torišču in da se je dvignil njen ugled predvsem v zahodnih deželah.

Današnji listi opozarjajo prav na te momente, ko v obširnih komentarjih o moskovskih razgovorih poudarjajo »trdni sklep Guyja Molleta, da bo ostal zvest zahodnim zaveznikom, da pa bo hkrati »odločno nadaljeval pot zблиževanja med deželami v korist nadaljnjega zmanjševanja nakopičenega nezaupanja«.

Komentarji konservativnih desničarskih časnikov so v taki pomembni preseji položaja nemara

še najzanimivejši. Čeprav si prizadevajo zmanjšati pomen Mollettevega potovanja, kakor denimo »Aurore«, ki pravi, da se je »predsednik vlade vrnil v Pariz ves nasmejan, toda praznih rok«, ugotavlja večina teh časnikov z zadovoljstvom »sovjetsko razumevanje francoskih težav v Alžiru« in čvrstost Guy Mollettevega gledišča »o glavnih svetovnih vprašanjih, kakor sta razorožitev in vprašanje Nemčije.« »Odkritosrčno pojasnilo gledišč«, sklepa konservativni »Figaro«, »pa je še zmeraj mnogo boljše od popolnega medsebojnega nezaupanja.«

Zato v socialističnih vladnih krogih danes poudarjajo, da bo »vlada v mejah svojih možnosti nadaljevala sedanjo politiko, ki koristi hkrati Franciji in miru na svetu«. Po mnenju teh krogov so se pozicije Molletteve vlade zdaj znatno okrepile. »Stranke desnice in centra ne morejo napadati vlade, ki je dosegla z Rusi soglasje na podlagi spoštovanja vseh francoskih koristi. Na drugi strani pa je po tako prisrčnem in toplim sprejemu Guyja Molleta v Moskvi ogrožena tudi opozicija KPF proti manjšinski socialistično-radikalni vladi«.

Ta notranja okrepitev položaja francoske vlade kot posledica razširitve njene dejavnosti na mednarodnem torišču bo imela po mnenju pariških političnih krogov važne posledice tudi za trdnje pozicije Francije v okviru zahodne skupnosti. Znatno nerazumevanje, na katero je doslej zadevala Francija pri svojih zahodnih partnerjih glede spornih vprašanj na Bliznjem vzhodu, pomoči nerazvitim deželam all v vprašanju stikov z Nemčijo, je izviralo po mnenju tukajšnjih političnih krogov predvsem iz zabubanosti francoske diplomacije. Nova pobuda, ki jo je dala Molletteva vlada francoski diplomaciji, lahko samo pospeši obravnavanje teh problemov in krepitev francoskih pozicij v zahodnem svetu.

Zahvala iz Norveške

Beograd, 21. maja. (Tanjug) Predsednik republike Josip Broz-Tito je prejel brzojavko norveškega kralja Haakona, v kateri se mu ta zahvaljuje za čestitke ob norveškem narodnem prazniku.

Dopolnilo k imenovanjem Izvršnega sveta LRS

V poročilu o zadnji seji Izvršnega sveta LRS so pomotoma izpadla tri imenovanja: Stane Kavčič je razrešen dolžnosti predsednika Komisije za telesno vzgojo, za novega predsednika te komisije je imenovan Milko Goršič. Član Izvršnega sveta LRS; za vršilca dolžnosti sekretarja Sekretariata za industrijo in obrt je imenovan inž. Ludvik Kremžar, sekretar za splošne gospodarske zadeve; za sekretarja Sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo pa inž. Tine Mastnak.

Le še ZDA izven kroga državnih razgovorov med Vzhodom in Zahodom

London, 21. maja. (Tanjug) — Britanski krogi izjavljajo danes, da so bili razgovori med francoskimi in sovjetskimi državniki v Moskvi tako odkriti kakor britansko-sovjetske razprave med obiskom Bulganina in Hruščeva v Londonu. Čeprav v Moskvi kot v Londonu niso dosegli soglasja glede združitve Nemčije, evropske varnosti in razorožitve, pripominjajo v teh krogih, da so v vprašanjih trgovinskega in kulturnega sodelovanja sklepi francosko-sovjetskih razgovorov stvarnejši od sporazumov, doseženih med Edenom in sovjetskimi državnikom.

Britanski vladni krogi pričakujejo, da bo ministrski predsednik Guy Mollet britansko vlado podrobno seznanil s potekom moskovskih razgovorov.

V Londonu čedalje bolj prevladuje vtis, da sovjetski državnik zdaj po razgovoru z najvišjimi predstavniki vlad Zahodne Nemčije, Velike Britanije in Francije računajo še na sestanek

s predsednikom ZDA. To mnenje izraža tudi konservativni »Daily Telegraph«, ki pravi, da bo Washingtonu odslej težko ignorirati naraščajoči pritisk nanj, naj povabi sovjetske državnike v Ameriko. Časnik pripominja, da bi do takšnega povabila lahko prišlo po predsedniških volitvah v ZDA.

Selwyn Lloyd vztraja

na sedanjih pozicijah Velike Britanije na Bliznjem in Srednjem vzhodu

London, 21. maja. (Reuter) Britanski zunanji minister Selwyn Lloyd je danes izjavil, da bo Velika Britanija po vsej sili obdržala nekatere »točke močič, kot so Ciper, Aden in Singapur. Govoreč na nekem zborovanju je Lloyd rekel, da je Velika Britanija odvisna od prekomorske trgovine in vrste surovin, kot je

petrolej z Bliznjega in Severnega vzhoda, in da se zato ne more odreči teh posesti, ki so zanjo velikega strateškega pomena. Pripomnil je, da je Ciper za Veliko Britanijo življenjskega pomena spriču njenih obveznosti v okviru Atlantske zveze in spriču težnje, da bi ohranila svoje pozicije na Bliznjem vzhodu.

Glede Atlantske zveze je Lloyd rekel, da je treba ohraniti vojaško plat tega pakta, pa bi bilo treba to organizacijo razen tega še politično okrepiti. Britanski zunanji minister ne verjame, da bi mogla biti Atlantska zveza kanal za pomoč nezadostno razvitim deželam. Hkrati je pripomnil, da so v njenem okviru možne obširne razprave o gospodarskih vprašanjih in o njihovem političnem pomenu. Britanski minister je na koncu pozdravil sklep sovjetske vlade o zmanjšanju oboroženih sil in pripomnil, da je tudi Velika Britanija že znatno zmanjšala svojo vojsko. Vendar sodi, da bi bilo zaželeno, da bi oboroževanje zmanjšali v okviru mednarodnega sporazuma o kontroli in inspekciji.

Pobuda za neposredne stike med Izraelom in Egiptom

Kairo, 21. maja. (AFP). Predsednik izraelske vlade David Ben Gurion je izjavil sodelavcu egiptskega lista »Roza el Jusuf«, da je vsak čas pripravljen sestati se s predsednikom egiptске vlade Gamalom Abdel Naserom in se z njim pogovoriti o vseh vprašanjih, ki bi jih Naser sprožil, in to kjerkoli in »brez posredovalca in brez nadzorstva«. V reportaži iz Izraela, ki jo je davi objavil časnik »Roza el Jusuf« je med drugim rečeno, da »preprosti človek v Izraelu noče vojne, marveč hoče živeti v miru z Egiptom«.

Kmetijski delavci ne podpirajo

»barikadne akcije« poujadistov in posestnikov na cestah Francije zaradi ukinitve brezplodnih vladnih subvencij kmetovalcem

Pariz, 21. maja. (Tanjug) Postavljanje barikad na cestah iz protesta proti vladni kmetijski politiki se je tudi večeraj in danes nadaljevalo po vsej deželi, tako da je bil ohromljen domala ves cestni promet. Več deset tisoč avtomobilov je blokiranih na soodprtih cestah. Policija je bila prisiljena na mnogih krajih uporabiti bombe s solzivcem, da je razporedila demonstrante in odstranila barikade. V spopadih je bilo ranjenih več ljudi.

Poujadistične organizacije kmetov so množično sodelovale pri tej protestni akciji proti socialistično-radikalni vladi, medtem ko so sindikati kmetijskih delavcev odklonili sieherno podporo.

Združenje posestnikov je sklenilo vnovič postaviti barikade, če vlada čez mesec dni ne bo predložila parlamentu zakonskega

osnutka o novih subvencijah kmetijstvu. Sedanja vlada je namreč ukinila pomoč kmetovalcem v znesku nad sto milijard frankov letno, ker te subvencije niso bile uspešne, marveč so zavirale splošni razvoj francoskega kmetijstva.

Japonska pobuda za nadaljnja pogajanja z ZSSR

Tokio, 21. maja. (Reuter) — Predsednik japonske vlade Ičiro Hatoyama je danes v Zgornjem domu parlamenta izjavil, da si bo Japonska prizadevala, da bi uspešno zaključila pogajanja o spornih problemih s Sovjetsko zvezo, pri čemer pa ne bo odstopila od »svojih upravičenih zahtev«. Pripomnil je, da bo vlada v ta namen uveljavljala »pržno politiko«.

Zunanji minister Sigemitsu pa je izjavil, da mora Japonska, preden bo nadaljevala pogajanja z ZSSR, ponovno proučiti teritorialno vprašanje v luči novih okoliščin.

Na prejšnjih pogajanjih v Londonu je Japonska vztrajno zahtevala, naj ji SZ vrne ozemlja, ki so jih sovjetske čete zasedle med drugo svetovno vojno.

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 22. maja:
 Menjšajoče oblačno s povečano oblačnostjo v opoldanskih urah. Temperatura ponoči med 1 in 7, na Prilomskem okrog 10, najvišja dnevna temperatura do 20 stopinj C.

STANJE VREMENA

Področje visokega zračnega pritiska nad Srednjo Evropo in Balkanom se počasi razkraja in pomika proti vzhodu. Z Atlantika pa prihajajo nove frontalne točnje.

RAZGOVOR S PODPRESEDNIKOM CENTRALNEGA ODBORA ZVEZE VOJASKIH VOJNIH INVALIDOV JUGOSLAVIJE VELJKOM VLAHOVIČEM PRED ODHODOM V BRUSELJ

Skonstruktivnim obravnavanjem vseh problemov

bomo tudi odslej prispevali svoj delež h krepitvi vloge in ugleda Svetovne federacije bivših borcev

Beograd, 21. maja (Tanjug). V jutrišnji številki »Crvene zvezde«, glasila Zveze borcev Jugoslavije, bo objavljen intervju s podpredsednikom Centralnega odbora Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije Veljkom Vlahovičem, ki bo vodil delegacijo organizacij jugoslovanskih borcev v Bruslju na šesti skupščini Svetovne federacije bivših borcev od 28. maja do 1. junija.

Vlahovič omenja najvažnejša vprašanja, ki jih bodo obravnavali na skupščini Svetovne federacije bivših borcev, in poudarja predvsem vprašanja rehabilitacije invalidov, prečca mednarodna vprašanja, kakor so razorožitve, miroljubna uporaba jedrske energije in pomoč nerazvitim deželam, zlasti pa nadaljnje napore za krepitve miru na svetu.

Jugoslovanska delegacija je prepricana, da je rekel vodja naše delegacije Veljko Vlahovič, da bo Svetovna federacija bivših borcev tudi letos izpričala koristna in konstruktivna gledišča nasproti vsem vprašanjem dnevnega reda. Jugoslovanska delegacija bi rada obeležila petletnico dejavnosti Svetovne federacije s posebno resolucijo, v kateri je izrečeno priznanje dosežanim naporom in ustvarjalni vlogi Federacije in zato je predložila osnutek resolucije.

Na vprašanje, kako gledajo organizacije naših borcev na sprejem južnega Vietnama in Južne Koreje v Svetovno federacijo bivših borcev, in ali bosta severni Vietnam in Severna Koreja zaprosila za članstvo, je Vlahovič odgovoril: »Mi bi želeli, da bi vprašanje Koreje in Vietnama odgodili, dokler ne bosta obe deželi združeni v duhu priporočil in teženj Združenih narodov. Če pa je v Svetovni federaciji večina za to, da bi izglasovali priporočilo o sprejemu Južne Koreje in Južnega Vietnama, naša delegacija ne bo delala težav, ker se držimo načela univerzalnosti Svetovne federacije in menimo, da bo obveljalo enako stališče nasproti Severnemu Vietnamu in Severni Koreji, če in kadar bodo organizacije njihovih borcev zaprosile za sprejem.«

Vlahovič je nadalje izjavil, da se bodo letos privratarji udeležili glavne skupščine v Bruslju kot opazovalci tudi predstavniki organizacij borcev Sovjetske zveze in predstavniki nekaterih vzhodnoevropskih dežel.

delegacije Vlahovič odgovoril, da je to predvsem vprašanje želje in razpoloženja v Svetovni federaciji včlanjenih organizacij.

»Mislim,« je rekel Vlahovič, »da se ne motim, če trdim, da je v Svetovni federaciji takšno razpoloženje, da bi Jugoslavija obdržala podpredsedniško mesto. Naši dve organizaciji — Zveza borcev in Zveza vojaških vojnih invalidov — sta že doslej aktivno sodelovali v delu Federacije in ni dvoma, da bosta tudi v prihodnje prispevali nove napore, da bi s konstruktivnim obravnavanjem vseh problemov, ki čakajo Federacijo, tudi odslej prispevali svoj delež h krepitvi vloge in ugleda Svetovne federacije bivših borcev.«

RAZPRAVA O PREDLOGU DRUŽBENEGA PLANA ZA OKRAJ CELJE

Povečanje proizvodnje za 7%

Na deseti seji zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora Celje, ki je bila večera, so privratarji javno razpravljali o predlogu družbenega načrta okrajna Celje za letošnje leto ter o predlogu okrajnega proračuna. Danes bo o predlogih družbenega plana in proračuna razpravljali še okrajni zbor. Konec meseca bo skupno zasedanje okrajnega ljudskega odbora, na katerem bodo bržkone sprejeli oba predloga.

Dosedanji uspehi v gospodarskem razvoju celjskega okraja omogočajo, da bo skupen družbeni proizvod letos za 13% večji, kot je bil lani ali za 36% večji nasproti letu 1954. Pri tem so upoštevane vse spremembe v cenah. Predvidevajo, da bo družbeni proizvod letos na enega prebivalca v okraju povprečno za 12% večji v primerjavi z lanskim letom.

Iz predloga okrajnega družbenega načrta je razvidno, da je lani industrijska proizvodnja narasla za 13%, in sicer več ali manj v vseh panogah, razen v industriji gradbenega materiala in v živilski industriji. Investicije, ki so jih okrajni ljudski odbori in kmetijske organizacije vložile v minulih letih v kmetijstvo, prav tako pa tudi razni agrotehnični ukrepi so lani v celjskem okraju omogočili povečanje kmetijske proizvodnje za 8%. Leto 1952 je bilo investirano v kmetijstvo (investicijska oprema, gradnje, novi nasadi, živinoreja itd.) 6 milijonov dinarjev, leta 1953 17 milijonov, leta 1954 115 ter lani 98 milijonov. Samo proizvodnja hmelja je nasproti letu 1952 lani narasla za 57%.

Obrotništvo izkazuje lani povečanje družbenega proizvoda za 10%, predvsem v socialističnem sektorju. V trgovini se je leta povečal za 23%, vtem ko se v gostinstvu ni bistveno spremenil.

Obseg investicijske graditve je bil lani znatno manjši kot leta 1954. Število zaposlenih je v minulim letu naraslo za 448 oseb, medtem ko bo letos to stanje nespremenjeno.

Predlog okrajnega družbenega načrta določa letos v skladu z gospodarskim stanjem dvig industrijske proizvodnje za 7%. V industriji računajo na večjo zmogljivost in večjo storilnost dela. Proizvodnja v kmetijstvu se povprečno ne bo spremenila, pač pa bodo okraj, občine in kmetijske zadruge letos investirale znatno več denarja v kmetijstvo. Gozdarstvo in promet ne bosta

ZNAČILNOSTI LETOŠNJEGA DRUŽBENEGA PLANA KOPRSKEGA OKRAJA

STRM VZPON INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Vtem ko je bil lanski skupni družbeni proizvod koprškega okraja za 26 odstotkov večji od predlanskega, bo letos znašal njegov porast v primerjavi z minulim letom komaj 2 odstotka. Vzrok temu je zlasti škoda, ki jo je spriču ostre zime utrpelo kmetijstvo, na drugi strani pa gre tudi za občutno zmanjšanje obsega novih gradenj zaradi splošne zožitve investicijske dejavnosti.

Letošnje povečanje družbenega proizvoda bo torej predvsem sad nadaljnje razmaha industrijske proizvodnje in prometa, v manjši meri pa posledica stopnjevanja gostinske in obrtne dejavnosti ter porasta blagovnega prometa. Tako računajo, da bo družbeni sektor beležil letos za 9 odstotkov večji družbeni proizvod kot lani.

Vrednost industrijske proizvodnje bo v primerjavi z minulim letom narasla za 42 odstotkov. Vzpon bo občutnejši kot kdajkoli doslej. K temu bo mnogo pripomogel pričetek obratovanja novih industrijskih zmogljivosti. Dalje so tu obrati, v katerih je delo sicer steklo že lani, bodo pa njih kolektivni letos znatno povečali

proizvodno in hkrati opestrili izbor artiklov. Naposled bodo tudi v ostalih industrijskih podjetjih znova bolj ali manj dvignili delovno storilnost, v marsikaterem med njimi pa vzporedno s tem utrlji pot še racionalnejšemu izkoriščanju odpadkov.

Povsem drugače kaže v kmetijstvu. Razmeroma huda pozeba ter zapoznela zoričev zgodnjega sadja in povrtin sta oziroma bosta povzročila padec proizvodnje v višini kakih 20 odstotkov v primerjavi z minulim letom. Zaradi tega bo letošnji pridelek nekoliko ustrežal povprečju zadnjega petletja. Seveda pa bo moč to doseči le s širšo uporabo agrotehničnih ukrepov, z zboljšanjem službe za pomoč kmetijstvu, večjo aktivnostjo zadrug in krepitvijo kmetijskih organizacij naploh.

Vzlic temu so predvidevanja glede trgovinske in gostinske dejavnosti ugodna. Obe veji bosta namreč zaznamovali nadaljnji korak naprej. Glavni vzpon v tej smeri bo vsekakor priliv nove delovne sile v industrijska in druga podjetja, precej pa bo nedvomno zalegal čedalje živahnejši malobrnejni promet.

Da pa bi bili nekoliko laže kos potrebam rastočega števila prebivalstva, bodo tudi letos namenili obilo skrbi razvoju obrtništva. Tako naj bi vrednost njegovih storitev in uslug narasla letos v primerjavi z letom 1954 kar za 129 odstotkov. To je na vsak način dokajšen skok, pa čeprav so že lani storili na tem področju gospodarske dejavnosti za 57 odstotkov več kot predlani. Z drugimi besedami: lanski in letos predvideni prispevek obrtnih obratov

in skupnosti v prid bistvenega zboljšanja razmer v obrtništvu sta sicer velika, toda hkrati so ne v zadostni meri za zadovoljitev povpraševanja ljudi v mestih in na vasi po obrtniških proizvodih in uslugah. Bolj in bolj bo treba skrbeti zlasti za kritje različnih osebnih potreb prebivalcev. Skratka: obrtništvu naj čimprej doseže takšno raven, da se bo moglo v prihodnosti dalje razvijati skladno z napredkom industrije ter ostalih gospodarskih in negospodarskih vej.

Nadaljnja zelo pomembna značilnost letošnjega družbenega plana koprškega okraja je porast pomorskega prometa za 265 odstotkov. Vse to gre izključno na račun ladij za dolge plovbe, ki jih je letos prevzelo podjetje »Splošna plova« v Piranu. Nasprotno pa se cestni promet ne bo kdaj več povečal. Vzrok temu je pomanjkanje prevoznih sredstev, kar bo moč le v določeni omejenem obsegu nadoknaditi s boljšim izkoriščanjem sedanjih vozovnega parka.

In slednjic: vzporedno z zmanjšanjem letošnje gradbene dejavnosti za približno 36 odstotkov ter v korak z ugotovitvami o plitkih investicijskih sredstvih se v okrajnem družbenem planu močno kaže težnja po skrajno rentabilnem gospodarjenju. Eno izmed njegovih glavnih vodil je seganje po rezervah in obliki poslednjega stopnjevanja delovne storilnosti, varčevanja z materialom, zboljševanja organizacije dela in tehnološkega procesa, intenzivnejše obdelave zemlje. Na kratko: kar najbolje je treba urediti vse, kar more pripomoči k čedalje bolj pravilno odvijajoči se ustvarjalni dejavnosti v številnih novih industrijskih in drugih podjetjih, ki jih je skupnost pomagala zgraditi zato, da bo še nedavno tega dokaj zaostali koprski okraj v skorajšnji prihodnosti stopil do čela na lastne noge.

V. K.

DNEVNA KRONIKA

Komemorativna svečanost ob obletnici smrti Toneta Tomšiča

Večera je v počastitev obletnice smrti Toneta Tomšiča priredila osnovna šola narodnega heroja Toneta Tomšiča v Ljubljani komemorativno svečanost. Zjutraj je bila komemoracija na Trgu narodnih herojev, popoldne pa v dvorani Mestnega gledališča akademija, na kateri so z recitacijami in zborovskim petjem sodelovali učenci te šole.

Občni zbor Društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti Slovenije

Ljubljana, 21. maja. DLUUS je danes na svojem občnem zboru ponovno potrdilo svoj program: borba proti kiču in dvig nivoja okusa potrošnikov. Člani se zavedajo, da se bo to dalo le z estetskimi izdelki, ki naj jih prične izdelovati naša industrija po predlogih in osnutkih Društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti Slovenije. Društvo, ki obstaja že od leta 1951 in je včlanjeno v Zvezo združenih vrste, ima danes 114 članov.

Panoge: umetniška fotografija,

praktični predlogi arhitektov in grafikov za predmete tekstilne industrije, izdelki keramikov in zlatarjev, ročna dela in osnutki modelov oblik so naši industriji lahko močno pomagalo k izvirnim in domačim, predvsem pa originalnim izdelavi za industrijsko izdelavo. Da bo široka javnost, predvsem pa naše tovarne seznanjene z delom in dosežki društva, pripravljala DLUUS almanah kjer bo reprezentativne primere svojega dela iz vseh panog.

J. Z.

Soglasnost vlad FLRJ in ZDA o uporabi protivrednostnih skladov

Jugopress je zvedel, da je bilo 21. maja z izmenjavo pism doseženo soglasje med vladaoma FLRJ in ZDA, da bodo iz protivrednostnih skladov spustili znesek 14 milijard din za nabavo raznih končnih izdelkov, potrebnih Jugoslovanski ljudski armadi. Te proizvode bo izdelala jugoslovanska industrija.

Ti skladi so nastali s prodajo blaga, prejetega na račun ameriške gospodarske pomoči leta 1953 in 1954.

Stokowski v Jugoslaviji

Konec maja in v začetku junija bo gostoval v Jugoslaviji eden izmed najslavnejših dirigentov na svetu Leopold Stokowski. Najprej bo diriral na koncertu v Zagrebu 25. maja, potem pa 2. junija z beograjsko filharmonijo v Beogradu. Program obeh koncertov bo isti: tri Bachove skladbe v predelavi Leopolda Stokowskega, uvertura k Beethovnovi operi »Leonora«, Ravelov »Bolero« in Cajkovskega V. simfonija.

Razstava in kongres varilne tehnike

V navzočnosti prednika Sabora Hrvatske dr. Vladimira Barkarića so večeraj v Zagrebu odprli prvo razstavo varilne tehnike v Jugoslaviji. Na razstavi sodeluje 40 industrijskih podjetij iz vse države.

V Zagrebu hkrati zaseda prvi kongres, posvečen varilni tehniki, na katerem okrog 200 varilcev in strokovnjakov razpravlja o izkušnjah in širši uporabi varilne tehnike v industriji. Na kongresu je bilo poudarjeno, da so bili smo v zadnjih petih letih doseženi s to metodo prihranki v vrednosti kakih 13 milijard din. V Jugoslaviji dela zdaj okrog 4000 varilcev oziroma desetkrat več kot pred vojno.

R. L.

SEJA ŠIRŠEGA ODBORA ZA ČEBELARSTVO PRI GLAVNI ZADRUŽNI ZVEZI SLOVENIJE

Nad 8000 čebelarstev v združnem sektorju

Pod predsedstvom tov. Maksa Krmelja, predsednika odbora za čebelarstvo pri Glavni združni zvezi Slovenije, je bila v soboto v Ljubljani širša seja, kateri so prisostvovali člani odbora iz vse Slovenije, zastopniki združnih čebelarstev in drugi.

Iz poročila, ki ga je podal podpredsednik odbora Ivan Globokar, je razvidno, da deluje v Sloveniji poleg odbora za čebelarstvo pri Glavni združni zvezi še 11 čebelarstev odborov pri okrajnih združnih zvezah, pri kmetijskih združenjih pa 284 čebelarstev odsekov. V teh odsekih je 6410 čebelarstev, v združenjih, ki še nimajo svojih čebelarstev odsekov, pa 1596, skupaj torej 8006 čebelarstev, ki delujejo v združnem sektorju. Pri odboru za čebelarstvo pri Glavni združni zvezi deluje 8 različnih komisij kakor n. pr. komisija za vzrejo matice, za organizacijo plemenitih in opazovalnih postaj ter obveščevalno službo, komisija za

standardizacijo oskrbe in za odkup, komisija za čebeljo pašo in pasišča, komisija za vzgojo strokovnih kadrov, komisija za zatiranje čebeljih boleznih in druge.

Na pobudo odbora za čebelarstvo pri Glavni združni zvezi in državnega sekretariata za gospodarstvo LRS so odbori za čebelarstvo pri okrajnih združnih zvezah izposlovali, da pasišča, oz. stojišča razdeljujejo občine na svojih področjih.

Sredstva, ki so letos na razpolago za pospeševanje čebelarstva v Sloveniji, znašajo okoli 16 milijonov dinarjev, kar je nedvomno zelo pomembna vest. Od tega je 2.200.000 dinarjev iz zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva, ca. 5 milijonov dinarjev iz republiškega sklada, 1.840.000 dinarjev iz proračuna Glavne združne zveze Slovenije za organizacijske naloge čebelarstev odborov, okoli 7 milijonov dinarjev pa je okrajnih in občinskih sredstev za pospeševanje čebelarstva ter sredstev, ki jih imajo v te namene v kmetijskih združenjih. Odbor je sklenil, da dodeli združnemu proizvodnemu podjetju »Jugopis« za selekcijo čebel in vzrejo matice v čebelarstvu, odkupljenem od znanega pokojnega čebelarja Strgarja, ter za pokusno uvajanje ameriškega načina čebelarjenja 500.000 dinarjev iz zveznega in 1.500.000 dinarjev iz republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva.

V vsej Sloveniji je bilo v zadnjem času veliko število čebelarstev tečajev in predavanj, največ pa v okraju Gorica in Ptuj. V ptujem okraju je bilo n. pr. samo letos več čebelarstev predavanj in tečajev, kakor vsa leta pred vojno. V mesecu avgustu letošnjega leta bo v Beogradu čebelarstva razstava za vso Jugoslavijo, na Dunaju pa v istem času mednarodni čebelarški kongres. Za obe prireditvi vlada med čebelarji veliko zanimanje.

Zastopnik Kmetijskega inštituta in član odbora ing. Rihar je

poročal o delu pri vzreji matice, selekciji čebel in o opazovalni službi. O zdravstvenem stanju čebel pa Valentin Benedičič.

Na seji so sklenili, da bi sedanje glasilo Zveze čebelarstev društven »Slovenski čebelar« postalo združeno glasilo. Če pa se bo Zveza čebelarstev društven organizacija le manjšega dela slovenskih čebelarjev, temu se nadalje upirala, bo začel odbor za čebelarstvo pri Glavni združni zvezi izdajati svoje lastno glasilo. M. S.

MOŽNOSTI ZA LETOŠNJE ZDRAVLJENJE V NARAVNIH ZDRAVILISCIH

Ali bodo na zdravljenje poslani vsi tisti KI SO GA NUJNO POTREBNI?

Lani je bilo na zdravljenju v zdraviliščih nad 70.000 zavarovancev, odraslih in otrok. Za njihovo zdravljenje so porabili več kot milijardo 300 milijonov dinarjev. Koliko zavarovancev bo odšlo letos na zdravljenje? V tem oziru niso bile določene nobene omejitve. Razlika je samo v tem, da letos ne bodo odstopili od zakonitih predpisov, ki dovoljujejo zdravljenje zavarovancev samo v tistih naravnih zdraviliščih, ki imajo značaj zdravstvenih ustanov. To so ukrenili zato, ker je lanskega leta popuščanje v tem oziru povzročilo veliko škodo — ne toliko gmotno, kolikor politično.

S pošiljanjem dobršnega dela zavarovancev na zdravljenje v gostinske objekte nismo ničesar dosegli, ker bolnikov v hotelih sploh niso strokovno nadzorovali. Če pa se upoštevamo, da so v naravnih zdraviliščih pošiljali tudi tiste, ki tega sploh niso bili potrebni, nam postane jasno, da je bila takšna vrsta zdravljenja v lanskega leta pravec precej zlorabljena.

Ali bodo letos poslani na zdravljenje vsi tisti, ki jim je to nujno potrebno?

V Zveznem zavodu za socialno zavarovanje sodijo, da bodo zmogljivosti tistih ustanov v naravnih zdraviliščih, ki jih smatrajo za zdravstvene, zadovoljile

najnujnejše potrebe te vrste. Število zavarovancev, poslanih na zdravljenje, bo vsekakor manjše kakor lani, se pravi, poslali bodo samo tiste, ki jim je takšno zdravljenje nujno potrebno.

Naj pripomnimo: če se ne bodo ponovile napake in pojavi, do kakršnih je prišlo lani. Sodeč po primerih, da so posamezne zavarovance zavrnili, čeprav je docela jasno, da so zdravljenja v resnici potrebni, je videti, da se tu pa tam stare napake tudi zdaj ponavljajo in da zdravljenje odobrijo tudi tistim, ki tega nujno ne potrebujejo.

V določeni meri, pravijo v Zavodu, so problem otroci. Le-te ne bodo kakor lani pošiljali s starši-

spremljevalci v hotele, marveč samo v zdravstvene ustanove. Ker otroci še bolj kakor odrasli potrebujejo posebno nego, prehrano in nadzorstvo strokovnjakov, je ta ukrep razumljiv. Toda takšnih ustanov ni dovolj. Redki so zavodi za socialno zavarovanje, ki so poskrbeli, da bi takšne ustanove odprli ali da bi gmotno podprli prizadevanja v tej smeri.

Ce pa bi ljudje opustili svojo navado, da se grede zdraviti samo v času od maja do septembra, takšnih problemov ne bi bilo. Tako pa se dogaja, da so objekti pozimi večinoma popolnoma prazni.

In še nekaj. Če že zahtevajo, da je treba za zdravljenje uporabljati samo zdravstvene ustanove, kar je docela pravilno, zakaj ne bi na primer zavodi za socialno zavarovanje dali del sredstev tudi za vzdrževanje naravnih zdravilišč in za upostavitve zdravstvenih ustanov v takšnih krajih? Nekateri zavodi na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter Sloveniji so že nekaj storili v tej smeri.

R. L.

Hladni mir

Ameriška novinarka Margareta Higgins je načela nedavno v enem izmed svojih člankov vprašanje, zakaj ne bi sedanjega »hladnega mira« spremenili v pravi, trajni mir. Ni dala odgovora, pač pa je s svojim vprašanjem sprožila v delu ameriške tiska debato o tej zelo važni stvari.

Sleherne preveč preprosta definicija ima svoje pomanjkljivosti. To velja tudi za izraz »hladni mir«. Vendar ni moč zanikati, da je v njem zapaden del resnice o sedanjem mednarodnem položaju. Ta izraz se zlasti drži, če s tem razumemo novo, boljše stanje, ki nas pa še ne more zadovoljiti.

V slehernem položaju, pa tudi v sedanjem »hladnem miru« se sprepletajo številni činitelji, ki se kažejo v različnih oblikah. Iskati razlage sedanjega stanja samo v nekaterih zunanjih manifestacijah, kar na žalost mnogi počenjajo, ni ravno dobra metoda. Da bi namreč lahko povzeli točne sklepe, je treba poseči v bistvo pojavov.

Hladna vojna je bila posledica številnih činiteljev, toda njena gmotna podlaga je bila neposredno nevarnost svetovnega spopada. Odstranitev te gmotne podlage je pomenila hkrati tudi konec hladne vojne.

Sedanji »hladni mir« je posledica številnih činiteljev, pozitivnih in negativnih. Toda njegovo pravo ozadje tiči v dejstvu, da je neposredna nevarnost svetovnega spopada prenehala, da pa vojne kot takšne še vedno niso dokončno izkličili iz mednarodnega življenja.

Velik napredek v mednarodnih stikih, dosežen v zadnjih letih, se nanaša predvsem na zmajanje pojmovanja, da bi svetovni spopad pomenil katastrofo za ves svet. Toda ta napredek še ni prispel do svojega logičnega zaključka, da je namreč treba odstraniti iz mednarodnega življenja sleherno nasilje. V praksi še vedno ni dokončno zmagalo gledišče, da nosi sleherno nasilje, pa čeprav se kaže še v tako majhni, lokalni, obrobni obliki, v sebi nevarnost splošne katastrofe. Razen

tega še ni docela prevladalo spoznanje, da povzroča sleherno nasilje nemir v mednarodnih odnosih.

Ravno v tej okoliščini, v dejstvu, da vojna še vedno ni dokončno zavržena kot sredstvo za poravnava mednarodnih sporov, je eden izmed temeljnih razlogov, zakaj še ni pravega trajnega mira.

Iz tega logično sledi tudi sklep, da so naporji za dokončno odstranitev slehernega nasilja z vseh področij mednarodnega življenja pot, ki vodi k spremembi sedanjega »hladnega mira« v pravi mir.

J. S.

Neutrlnostna politika Kambodže

New Delhi, 21. maja. (Tanjug) Bivši kambodžanski ministrski predsednik Sihanuk je prispel davi v New Delhi. Ob prihodu je izjavil: »Če bodo Kitajsko sprejeli v OZN, bo to srečen ukrep v korist svetovnega mira.« Sihanuk je dejal, da potuje v Francijo, na Poljsko, v Sovjetsko zvezo in na Češkoslovaško. Njegovo potovanje ima značaj »misije dobre volje«.

Izjavil je tudi, da je bila pred nekaj dnevi ukinjena blokada Južnega Vietnama nasproti Kambodži zavoljo njene nevturalnosti. »Zdaj je položaj normalen in našo nevturalnost so pripoznali tako na Zahodu kakor na Vzhodu.«

Teze za kongres KPF ki ne obetajo mnogo

Pariz, 21. maja. Zbeganost v vrstah KPF po 20. kongresu KPSZ, zlasti pa po javni obsodbi Stalina in stalinizma, ki so jo spremljali v Franciji z uradnim molkom, je trajala dokaj dolgo. Tisto, kar so povedali neposredno v partijskem tisku (tako po kongresu, je bilo povedano z nemožnim jezikom. Nič ni razumel, ali gre za odobritev 20. kongresa ali za obrambo Stalina. Pravzaprav je tako tudi bilo: KPF je z odobravanjem načelne obsodbe stalinističnih metod branila Stalina pred zgodovino. V tem so videli nekateri opozicijo francoskega vodstva ali Thoreza osebno proti novi poti, ki jo je začel 20. kongres.

V vodstvu KPF, so ukrep italijanskih komunistov kritizirali kot napacen

in prenapet. Čemu hiteti, kako obsoditi Stalina in stalinizem, ko pa lahko ta obsodba pade tudi na nas! Kritizirali stalinizem v ZSSR pomeni namreč kritizirati tudi vse tiste, ki so ga v tujni svetlobo. Sovjetski komunisti so lahko priznali svoje napake, ne da bi jih zdale posledice, ker so morali pod Stalinovo diktaturo vsi grešiti. Pojasniti vsto članstvo pa drugim ni lahko, če naj bi pri tem ohranili pozicije.

Seveda vsega tega niso povedali tako. Toda to je smisel njihovih opravičevanj in pojasnil: »Na položaj je drugačen. Mi žimo v pogojih razredne vojne, Partija ni na krmilu. Proces mora biti počasen, brez bolečin...« To so bila seveda pojasnila, ki jih je bilo moč slišati v pogovorih med komunisti, med posameznimi voditelji, ali za nekatero preveč vneto člane, ki so nikakor niso mogli prilagoditi novi smeri. Za javnost so pa rabili drugačen jezik. Takoj po kongresu v Moskvi je Thorez začel ostro mejo med KPSZ in KPF. Strinjali so se s kritiko stalinizma, poudarili pa je, da je ni moč prenesti kratko mejo na KPF, ki je že leta 1946 menila, da so pota v socializem različni in v kateri so v glavnem zmerom spoštovali načelo kolektivnega vodstva.

Tako je francosko vodstvo prikazalo novo pot svojemu članstvu kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

Vsekakor je bilo izredno težavno prikazati vse to vprašanje samo kot notranjo zadevo ZSSR. Kar se tiče KPF, bo moral odstraniti nekatero pojave, ki so prišli v njej do izraza kot posledica povezanosti s Kominformom.

Ni dvoma, da je delo Thorezovi Partiji največje preglavice tako imenovano jugoslovansko vprašanje. Ne na kongresu ne po kongresu niso ne v tisku, ne v resoluciji plenuma CK, ki je obravnavala teze 20. kongresa, ne v Dujoslovem članku v »Iluministi« do 12. maja z nobeno besedico omenili resolucije Informbiroja. Kominforma ali Jugoslovija. Celo o razpustu Kominforma niso objavili nobenega komentarja.

KULT OSEBNOSTI STARCA IZ SEULA

Bojetivi predsednik Sing Man Ri kdaj pa kdaj povzdigne svoj starčevski glas iz relativne pozabe, katera je doletela njegovo deželo, odkar se je pozornost svetovne javnosti okrenila k bolj perečim vprašanjem mednarodnega dogajanja. Starac povzdigne svoj glas, da bi nadaljeval svojo že stokrat ponovljeno in nikdar do kraja izrečeno obdolžitev zoper japonsko-nevturalistično-komunistične zarote, ki groze človeštvu in Južni Koreji.

Ta kombinacija, ki malo spominja na krilatico o »judovskomasonskem kapital-komunizmu«, je Rijevega tvorba. V njej pa je tisto o komunizmu in nevturalizmu manj izvirno, pa tudi manj važno. Sing Man Ri ni niti najbolj kričavi niti najbolj komični profesionalni antikomunist in antinevturalce. Predvsem je profesionalni nasprotnik Japoncev.

Boj proti Japoncem in vsemu, kar je japonsko, je Rijevo geslo tako rekoč že od zibelke dalje pa vse do volitev, ki so bile minul teden in na katerih je bil ponovno izvoljen za »uri hupo tatongtanga« (našega očeta predsednika) — volitev, ki so jih razpisali v glavnem zato, da bi svetovni javnosti, osvovraženi Japonski in ljubljenemu korejskemu narodu vtepli v glavo, da je Ri vsemogočen, povsod navzoč in večer.

Boj proti Japonski je bil mnogo desetletij vsebina Rijevega življenja. Postal je njegovo zgodovinsko poslanstvo, njegov credo, njegovo najmočnejše politično orožje in podlaga kulta njegove osebnosti.

Ljudska volja

Ko je pred nekaj meseci predlagal, naj bi preimenovali glavno mesto Seul, so organizirali množično pošiljanje pisem, v katerih so ljudje zahtevali, naj se glavno mesto poslej imenuje »Hun-Nam« — po predsednikovem psevdonimu iz časa, ko je kot politični emigrant vodil kampanjo proti japonski aneksiji Koreje.

To je samo ena izmed podrobnosti iz nepretrgane vrste manifestacij, ki so večinoma protijaponske, protikomunistične in protinevturalistične, ali pa za to, da bi Ri ju dali nova izredna pooblastila.

Ri ni diktator. On je kratko malo »utelešenje volje ljudstva«. Ljudstvo pa izraža svojo voljo v dolgih procesijah, obdanih od policajev ter redarjev s piščalkami, ki vsak dan korakajo po ulicah in ponavljajo zahteve, katerih vsebina bo znana natanko šele, ko jih bo predsednik sprejel kot nov državni ukrep.

Najbolj zanimivo je to, da Ri vsemu temu cirkusu iskreno verjame, ker je po eni strani, kot vsi fanatiki, popolnoma prepričan o svoji od boga poslani zgodovinski misli, medtem ko mu po drugi strani cel aparat laskačev in stremuhov sistematično servira Korejo, sestavljeno iz Potemkinovih vasí.

Potemkinove vasi

Kadar namerava predsednik obiskati kak kraj, poruši in odstrani policija njegovemu prihodu na čast bloke bajt in koč, v katerih širom po Južni Koreji še vedno žive milijoni beguncev.

Ko je lani predsednikovo letalo pristalo za pol ure v mestu Tegju, so ondote oblasti zaprle šole in prignale otroke na letališče, da bi se pridružili spontanim manifestacijam. Nekli častnik si je upal pripomniti, da bi bilo morda pametneje, če bi otroci ostali v šolah in če bi jim tam predavali o pomenu predsednikovega obiska v njihovem mestu. Rodoljubni meščani so na to opustili uredništvo in tiskarno lista, parlamentarna anketa komisijsa pa je ugotovila, da so »storilci tega dejanja zaslužili odlikovanje, ker so izrazili voljo ljud-

stva in njegovo ljubezen do predsednika».

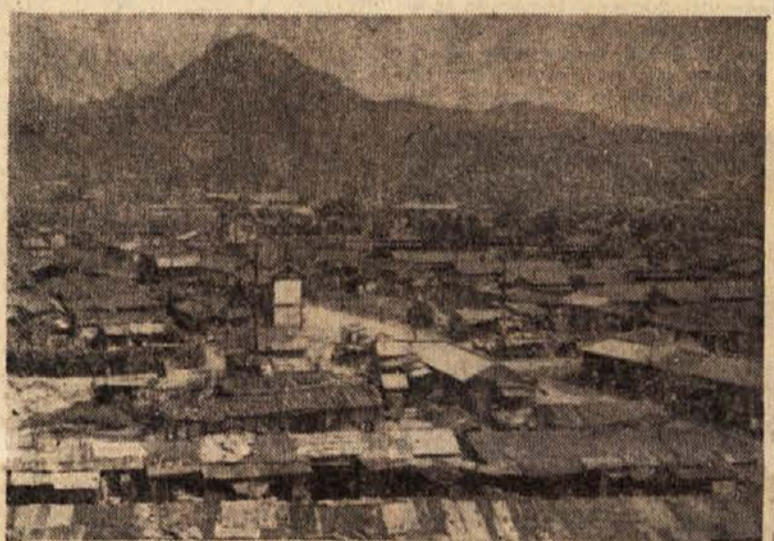
Starci umirajo pozimi

»Starci umirajo pozimi«, pravi stari korejski rek.

Zima je že na pragu in Ri bo moral nekoga dne umreti vzlic legendam o njegovi nesmrtnosti. Kaj bo tedaj z Južno Korejo, z Rijevim zgodovinskim poslanstvom in njegovim življenjskim delom?

Kdo bo njegov naslednik? Ri se je namreč skrbno otresel vseh svojih morebitnih naslednikov. Ali bo kdo nadaljeval pot tam, kjer je on obstal? Ali bodo nastali neredi? Ali bo morda prišlo do vojaške diktature?

Na ta vprašanja ne bomo skušali odgovoriti, ker odgovora nanje nihče ne ve.

Pogled na Seul z gore Run v ozadju

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA

GAITSKELL O STIKIH S KITAJSKO

New York, 21. maja. (Reuter). Vodja britanske Laburistične stranke Hugh Gaitskell je prek ameriške televizije kritiziral embargo trgovine s Kitajsko. Dejal je, da bi bilo poosepevanje trgovine s Kitajsko »v prid demokraciji«. Zavel se je tudi za sprejem Kitajske v OZN in poudaril, da mora biti »vlada, ki ima oblast v določenih deželi, tudi mednarodno pripoznana«.

JAPONSKA

PO EKSPLOZIJ VODIKOVE BOMBE NA BIKINI

Tokio, 21. maja. (AFP). Osrednji meteorološki urad poroča, da je eksplozija vodikove bombe nad otokom Bikini povzročila davi med 6,4 in 6,41 zjutraj po vsej Japonski izpremembo zračnega pritiska za 0,15 milibarov. Bila je za

polovico manjša kakor ob eksploziji prve vodikove bombe 1. marca 1954. Računajo, da bo radioaktivni pepel dosegel Japonsko približno v 10 dneh.

ELEKTRONSKI TERMOMETER

Tokio, 21. maja. (AFP). Na Japonskem so izdelali medicinski elektronski termometer. Termometer takoj pokaže temperaturo bolnika in sicer desetkrat natančneje kot navadni termometer. Njegova cena pa znaša zdaj 15.000 jenov.

CIPER

NAPADI NA BRITANSKE PATRULJE

Nikosia, 21. maja. (AFP). Sinoči so neznanec v Limasolu vrtil bombo na mekano britansko patroljo. Pri tem so bili ranjeni trije ljudje, med njimi dva britanska vojaka. V vasi Atienou jugovzhodno od Nikosije pa sta bila v napadu na neko drugo skupino britanskih vojakov vozi ranjena dva britanska vojaka.

TUNIZIJA

FRANCOSKI TERORISTI

Tunis, 21. maja. (Reuter). Notranji minister Tajeb Mehria je izjavil, da so tuniske oblasti odkrile prvo francosko teroristično tolpo in prijelo s njenih članov. Skupino so izsledili minuli teden po napadu na urad organizacije Neodustara v nekem predmestju Tunisa. Tuniziske oblasti so odkrile in zaplenile ob tej priložnosti večje količine orožja in streliva.

EGIPT

KULTURNI STIKI S KITAJSKO

Kairo, 21. maja. (AFP). Včeraj je bil sklenjen med Egiptom in Kitajsko kulturni sporazum, ki določa izmenjavo študentov, predavateljev in knjig, prirejanje športnih tekmovalj razstave narodne umetnosti in festivalske egipske filmske umetnosti. Kitajskem ter kitajske Agneti. Kitajska federacija delavskih sindikatov je povabila Federacijo arabskih delavcev, naj pošlje svojo delegacijo v Kitajsko na obisk.

VELIKA BRITANIJA

VARNOSTNI UKREPI V LONDONU V ZVEZI S CIPROM

London, 21. maja. (Reuter). Britanska varnostna služba je znostrila nadzorstvo nad rezidenco predsednika Edeleah pripomniti k razvoju njih gospodarskih stikov. Vzhodno Nemčijo. Razen tega so bili s temi deželami sklenjeni tudi sporazumi o kulturnih stikih.

VZHODNA NEMCIJA

GOSPODARSKI IN KULTURNI STIKI Z BLIŽNIM VZHODOM

Berlin, 21. maja. (AFP). V Berlin se vraila vzhodnonemški vlada delegacija, ki pod vodstvom podpredsednika vlade Heinricha Rauha potovala v Egipt, Sudan, Sirijo in Libanon. Po tem obisku je Heinrich Rauh izjavil po radiu, da bodo razgovori, ki jih je imela delegacija v omenjenih deželah pripomniti k razvoju njih gospodarskih stikov. Vzhodno Nemčijo. Razen tega so bili s temi deželami sklenjeni tudi sporazumi o kulturnih stikih.

ZSSR

TURNEJA LENINGRAJSKEGA SIMFONIČNEGA ORKESTRA

Moskva, 21. maja. (Reuter). Ansambel leningrajskega simfoničnega orkestra je odpotoval na turnejo po evropskih deželah. Privedil bo koncerte v Berlinu in v Švici, na koncu pa se bo na Dunaju udeležil glasbenega festivala ob 200. obletnici Mozartovega rojstva.

FRANCIJA

POŽAR NA PARISKEM VELESEJMU

Pariz, 21. maja. (AFP). Sinoči je izbruhnil požar na pariškem velesejmu. Uničeni so bili vsi objekti na površini 5000 kv. m. škoda je ogromna.

PISMO IZ NEW YORKA

Tekmovalje brez zmagovalca

(Od našega stalnega dopisnika)

New York, maja. Vsako jutro položaj skupaj z utelešenjem zasebne družbe ali zadrage korporacije pred vrata tudi izvod priljubljenega dnevnika. Radio in televizija nista mogla napisati nekrologa tisku. Ameriški univerzitetni rednik, vrtnar, dojičja, pomivalec, poselec in mojster za hitna opravila je izručil glade na svoje tujce kolege malone vse privilegije razen enega: da se pri zajtrku poglubi v branje jutranjega časnika in ga prelista zaradi otroškega vršila in med grizljaji obilnega zajtrka, ki ga bo rešil odvečnih izdatkov za opoldanski obrok na delu. Televizija je po njegovem mnenju lepa stvar, slasti za otroke. Tudi radio je dobrodošlo, posebno v avtomobila, ko zavoz avtomobilist v eno tistih neogibnih prometnih gneč. Toda časnik, od športa in stripov, do reportaž in oglaševanja, časnik je človeku potreben, kakor zrak: časnik je nekaj, brez česar ne more živeti. Pomanjkanje papirja je v Ameriki samo relativno. Ni namreč nevarnosti, da bi morali zaradi pomanjkanja papirja znižati naklado, da bi bila manjša od povprečnega. Založniki nimajo skrbi za naklado, marveč s številom strani. Oglasov namreč lahko sprejmejo neprimerno manj, kakor jim jih ponujajo. Reklame zavzemajo v ameriškem tisku večino prostora.

Mnoga podjetja se pritožujejo na monopol, zaradi katerega ne morejo svojih oglasov objaviti, kjer bi jih želela. Zdrženje založnikov odklanja to taktiko. Na televiziji, pravijo, deluje pravilna cena, kakor zavora v oglaševanju. Radio s prevelikim številom porjav za najboljše zombe pesti ali vabli k izkoriščanju bančnih posojil proti najnižjim obrestim že tako misli, da je čas, ki mu ostane med čedalje krajšimi programi, omejen. Časniki pa zadevajo še na mnogo večje težave. Spričo pomanjkanja papirja ne morejo sprejemati vse dobro plačane reklame.

Lani je porabilo 1765 dnevnikov s 55 milijoni ter 9900 tednikov in revij s 63 milijoni izvodov 7,5 milijona ton časopisnega papirja. To je vse, kar so ga mogli kupiti lastniki v ZDA in Kanadi. Zmogljivost industrije v obeh deželah ni mogla zadovoljiti vseh njihovih zahtev. Industrija, nove tovarne na jugu ZDA in severno od njihovih meja, objavljujejo, da bodo do leta 1958 povečale proizvodnjo še za dva milijona ton letno. Naklada in število strani pa naraščata tako hitro, da tudi to ne bo zadostovalo.

Svetovalec za vprašanja papirja v

Zdrženja izdajatelj časnikov Charles

Royce je izjavil, da gradi Mednarodna družba za papir, ena največjih na svetu, v Mobilu v Alabami nove tovarne z zmogljivostjo 45.000 ton na leto. Velika severna družba za papir namerava investirati v povečanje proizvodnje 20 milijonov dolarjev. Ameriški del industrije planira 40% ostalo povečanje pa kanadski (1,2 milijona ton). Royce pa opozarja na to, da povečanje proizvodnje ne bo prineslo olajšanja. Kombinacija večjega povprečevanja in manjša posuda ob povečanju proizvodnih stroškov je povzročila nedavno podražitev časopisnega papirja na 150 dolarjev za tono. Obeta pa se nadaljnja podražitev zaradi dodatnih izdatkov za razširitev industrije.

V ZDA namreč izdelajo približno dve, avozijo pa že zdaj nad 7 milijonov ton časopisnega papirja letno, pa ga še zmeraj ni dovolj. Kljub velikanskim dohodkom od oglasov so bili izdajatelji primorani dvigniti ceno tednikov, nekateri na 10, drugi na 25 centov. Ni pa izključeno, da se bodo tudi dnevniki v kratkem podražili, in sicer od 5 do 10 centov na izvod.

V ostrem boju za odjedanje noben časnik neče biti prvi pri podražitvi, če pa se čuti primoranega seči po tem zadnjem sredstvu, bo to žalostno novice sporočil bralcu pri jutranjem mleku, toda samo skupaj z ostalimi časniki svojega področja.

Tekmovalje v proizvodnji in potrošnji časopisnega papirja je ostalo brez zmagovalca.

Jaša Levi

ANKETE IN PREDSEDNIŠKE VOLITVE V ZDA

A KAJ MISLI LJUDSTVO?

(Od našega stalnega dopisnika)

New York, maja.

Ce bi mu sodobna znanost to omogočila, ali bi povprečni američan želel živeti 150 let? Kolikšnih odstotek prebivalstva ZDA odobrava nošenje kratkih hlač poleti? Kaj mislijo Američani o osnovnem šolanju otrok v branju in pisanju? Ali in koliko so ljudje

poskusili držati se diete, da bi shujšali? Kako gledajo na ljubimkanje med srednješolci?

Verjemite ali ne, na vsa ta vprašanja so prišli tudi odgovori

PRED POSVETOVANJEM O STANOVANJSKI IZGRADNJI

Vpliv stanovanja na zdravje ljudi

Za prvo jugoslovansko posvetovanje o stanovanjskih gradnjah in stanovanjski zdravnik dr. Ramzin, dr. Djordjević, dr. Zivković in ing. Simić podrobno osvetlili problem stanovanja kot faktorja zaščite in izboljšanja ljudskega zdravstva ter zbrali svoje prispevke v posebni brošuri, iz katere objavljamo nekatere

Ce zasledujemo način gradnje stanovanj in njihovih higiensko-tehničnih izpolnitvev, moramo zlasti v primerjavi s silnim tehničnim razvojem naše dobe ugotoviti neverjetno zaostalost in primitivnost naših stanovanj napram higienskim in socialnim potrebam človeka. To nesozamerje med razvojem kulture stanovanja in splošnim kulturno-godovinskim in tehničnim razvojem, je obsodilo ljudi, da se prilagodijo stanovanjem, namesto da bi se ta postopoma prilagojevala potrebam ljudi.

Razumljivo je, da posledice tega pogosto vplivajo na zdravje ljudi, kar je v omenjeni brošuri tudi podrobno obrazloženo. Predvsem so tu naštetih podatki, kako vplivajo stanovanjske razmere na smrtnost prebivalstva, kar so pokazale številne ankete v raznih državah. Zlasti je velika umrljivost dojenčkov v stanovanjih, označenih izpod povprečja. Take analize so izdelali tudi pri nas. Ce vzamemo za primer gibanje smrtnosti v Vojvodini in primerjamo obdajski okraj, kjer razpolagajo prebivalci s povprečno največjo površino stanovanja, in sicer 15,3 m² na posameznika, z zemunskim in šidskim okrajem, kjer je prebivalstvo najbolj gosto naseljeno, saj razpolaga posameznik povprečno le z 11,4 oziroma 9,2 m², potem vidimo, da je splošna umrljivost in umrljivost dojenčkov največja v zemunskem

okraju, pa čeprav so tu veliki zdravstveni centri.

Proučevanje raznih bolezni je napočilo zdravnike, da uvrščajo številne bolezni med socialno-medicinske. Tako je n. pr. z astmo, za katero obolevajo v veliki večini ljudje v slabih, gosto naseljenih stanovanjih. Ti bolniki so še posebno občutljivi za vlago, plesen in prah, ki povzročajo obolenja in hude napade. Zaradi vsega tega je treba pri sodobnem stanovanju upoštevati izbor kraja, kjer grade stanovanja, ter prilagoditi gradnjo glede na material, konstrukcijo in vse ostalo na zdravstvene zahteve. Se bolj podrobno so številne ankete pokazale tesno zvezo med stanovanjskimi razmerami in obolenjem za tuberkulozo. Seveda stanovanje ni edini vzrok za obolenje na tuberkulozo, je pa nedvomno važen faktor pri nezdravosti, pri čemer večja oziloma manjša površina stanovanja vplivata na večjo ali manjšo možnost infekcije. V naši državi smo po osvoboditvi dosegli izredno lepe uspehe pri zdravljenju tuberkuloze, saj imajo ti bolniki doma 11.000 bolniških postelj več na razpolago kot zadnje leto pred vojno. Kljub tako razširjenim bolnišnicam pa je še vedno veliko število bolnikov, ki se morajo zdraviti doma. V Beogradu n. pr. 37,2 % tuberkuloznih bolnikov nima možnosti za izolacijo ter je njihova okolica v stalni nevarnosti. Podobno je v Zagrebu, kjer

80 % bolnikov nima posebne sobe. Pri vprašanju, kako rešiti ta problem, navaja brošura uspele izkušnje pri poskusih gradnje posebnih stanovanjskih zgradb, ki so namenjene izključno tuberkuloznim, s čimer bi preprečili direktno nevarnost za okuženje okolice.

Vlažno stanovanje je še posebno škodljivo za zdravje ljudi in na račun takih stanovanj lahko pripisemo velik odstotek revmatičnih bolnikov. Ta bolezen pa pogosto povzroči začasno ali celo trajno invalidnost. Suho, zdravo stanovanje vsebuje v ometu 0,5 % do 1,5 % vlage, medtem ko število med vlažna stanovanja ona, kjer vsebuje omet več kot 3 % vlage. Marsikje pa v izredno slabih stanovanjih ugotavljajo tudi do 12 in še več odstotkov vlage. Lokacija za novogradnjo je torej izrednega pomena, saj moramo upoštevati vse vzroke, ki imajo za posledico vlažnost zidov. Zdravstvenim zahtevam pa mora biti prilagojen tudi način gradnje, kajti tehnične napake pri gradnji stanovanja, n. pr. pomanjkljive izolacije, plitvi temelji itd. se kasneje zelo maščujejo. Pravilna orientacija v politiki gradnje stanovanj in preventivne mere bodo dali pomembne rezultate že v prihodnjih letih, kar bo varovalo prebivalstvo pred škodljivo vlago in mrazom pozimi, poleti pa pred sopenarimi stanovanji in s tem pred vsemi posledicami takih stanovanj.

Pri obravnavanju, kolikšna naj bi bila kvadratura stanovanja, poudarja brošura, da bi ne bilo dovolj, če bi upoštevati le minimalne biološke normative, temveč je treba težiti, da bodo izpolnjene tudi higienske, psihohigienske in socialne zahteve. Z epidemiološkega vidika mora biti v stanovanju ustvarjena možnost hišne izolacije. Brošura navaja, da je potrebno imeti v spalnici najmanj 6 m² na osebo, kar naj bi omogočilo dovolj razmaka med posameznimi posteljami. Razen tega je pri stanovanju važna tudi višina stanovanjskih prostorov, ki naj zajamči potrebno ventilacijo in ugodno vpliva na pravilno delovanje živčnega sistema. V brošuri je podrobno obrazloženo, čemu je kot višina stanovanjskih prostorov v toplih klimatskih predelih najbolj ugodna 3,5 m. Posebno pozornost je treba posvetiti tudi legi stanovanjskih prostorov in naravnih osvetlitvi, še zlasti pa temu, kolikšna naj bi bila debelina zidov. Glede teh je treba upoštevati vpliv klime, hkrati pa doseči potrebno akustično izolacijo. Pri izračunih se je pokazalo, da ustreza obema zahtevama zid iz opeke, ki je širok 38 cm, v primeru, da se pri gradnjah poslužujemo drugih materialov, pa je treba preračunati svojstva teh materialov ter z ozirom na to osnovo določiti potrebno debelino zidu.

Posebno poglavje predstavlja sanitarno-tehnična oprema stanovanja. Glede tega smo pri nas še močno zaostali, pa ne samo na podeželju, temveč tudi v mnogih mestih, pa najsi gre za število stanovanj brez stranišča ali za neurejene vodovodne instalacije, kanalizacije itd. To pa tudi direktno vpliva na povečanje črevesnih obolenj, kakor tudi na smrtnost otrok.

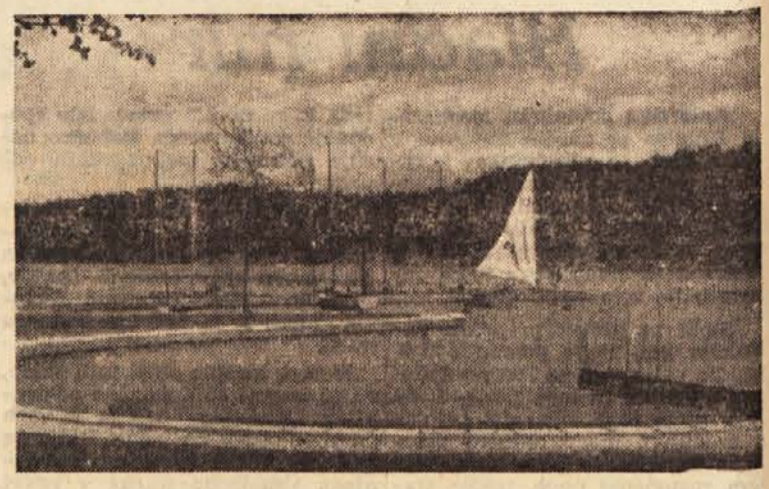
Vsekakor so te in ostale ugotovitve izrednega pomena, ki jih bo treba upoštevati pri adaptaciji starih, predvsem pa pri gradnji novih stanovanj.

Minulo nedeljo so se zbrali obrtniki bivših okrajev Maribor in Slovenj Gradec, da izvolijo novo enotno vodstvo zbornice. Občni zbor je potekal v vzdušju tehtnih razprav, številnih predlogov in kritike težav, ki ovirajo razvoj obrtnišva v okraju. Novemu vodstvu je poveril več nalog in dolžnosti, ki naj jih rešil v korist pospeševanja obrti.

NEUSTREZNI LOKALI IN ZASTARELA PROIZVODNA SREDSTVA

V minulemu letu so obrtniki sicer presegli proizvodne načrte, vendar bi lahko bila proizvodnja znatno večja, če ne bi imeli opravka s številnimi težavami. Vsekakor največja je zaradi zastarelosti proizvodnih sredstev in neustreznih lokalov, kar povzroča več problemov, kot so: visoki proizvodni stroški, nezadosten priliv mladine v razne stroke, nesozamerje med številom obrtnikov, obrtnih obratov in potrošniki.

Razvoj industrije je v okraju v marsičem spremenil strukturo obrtniške proizvodnje. Mnoge

Colnarna »Sidro« na Mariborskem otoku

USTANOVNI OBČNI ZBOR OBRTNE ZBORNICE MARIBORSKEGA OKRAJA

Nove možnosti, stare težave

stroke so povsem izumrle, druge pa so se razširile in povečale svojo zmogljivost. Zlasti se je zmanjšala zmogljivost v strokovni skupini predelave tekstila in usnja v korist stavbeni, elektrotehnični, lesnopredelovalni in kovinski stroki. Vpliv na to prerasporeditev imajo še: spremenjena struktura potrošnje, povečanje avtotransporta, potrebe stanovanj, pospeševanje težke industrije, nerazvita in zastarela osnovna sredstva, razlike med materialnimi in nematerialnimi uslugami zaradi dragih surovin in pomožnega materiala. Med strokami, ki so izumrle, pa je tudi mnogo takih, ki so nujno potrebne. Sem sodijo kovinsko

modelarstvo in kleparstvo, precizna mehanika za optične instrumente, modelno mizarstvo, izdelovanje kličev, instalaterstvo plinskih naprav in več drugih. Zaradi gospodarskih razmer zadnjih let, ko je bil pretežen odstotek sredstva namenjen industriji, se obrtnišvo glede modernizacije obratov ni moglo pospešiti na višjo raven. Tako je zdaj več kot 50 odstotkov proizvodnih sredstev zastarelih, mnoge obrti pa potrebujejo sodobnejše prostore, da bi lahko povečale svojo zmogljivost in prešle na reprodukcijsko širšega obsega. Glede lokalov bodo morali tesneje sodelovati z občinskimi ljudskimi odbori in zlasti vzbuditi zanimanje investitorjev večjih gradenj, da v novih stavbah odmerijo prostore tudi za obrtne delavnice.

STARI IZUMIRAJO, MLAJSIH JE PREMALO

Stanje, kakršno je bilo v obrti zadnja leta, je v marsičem oviralo priliv mladine v razne stroke. Zaradi tega število vajencev v nekaterih strokah, zlasti težkih in umazanih ni bilo zadovoljivo. Splošni pregled kaže, da je tretjina zaposlenih v obrti starih od 20 do 45 let. Prevladujejo torej stari ljudje. Obrtniki so mnenja, da bi bilo potrebno čimprej ustanoviti poklicno posvetovalnico, ki bi lahko pravilno uravnavala dotok vajencev v razne stroke, zaradi česar bi se zmanjšalo tudi število razveljavljenih pogodb, ki dosega zdaj eno četrtino. V splošnem pa je mogoče reči, da se je stanje glede vajencev izboljšalo. Zlasti so skrbeli, da je bil večji dotok vajencev v višjo šolsko izobrazbo. Zaradi tega in drugih pogojev (tečaji, vmesni izpiti itd.) so se znatno izboljšali učni uspehi. Izpitne komisije, ki so sicer postrele zahteve, se lahko pohvalijo, da je odstotek tistih, ki opravljajo mojstrske in pomožniške izpite z zadovoljivim uspehom, čedalje večji. Medtem ko je pred leti bilo 15 odstotkov slabih ocen, jih je zdaj več kot za polovico manj. Da bi bil dotok mladine v razne stroke večji, pa bo treba še zboljšati nagajevanje in spremiti več predpisov, ki zavirajo obrtne obrate, da bi se razvili in ustvarili ugodnejše pogoje za šolanje mladega narasčaja. Se posebej pereče je zaposlovanje ženske mladine, za katero primanjkuje ustreznih delovnih mest in ki v velikem številu išče zaposlitve v obrti.

Na Kozjanskem so zborovali člani Zveze komunistov

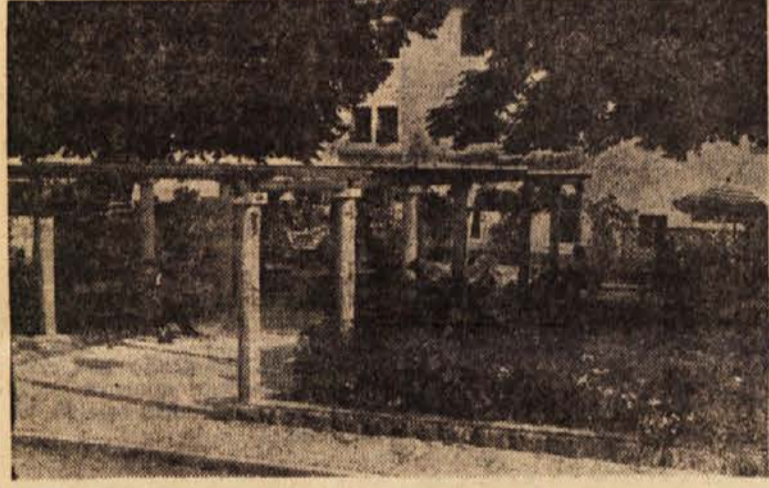
Minuli četrtek se je sestalo 50 članov ZKS občine Kozje na svoji letni konferenci. Poročilo o delu osnovnih organizacij in dosedanjega komiteja je pokazalo, da so v času od lanskoletne konference dosegli precej uspehov v političnem delu. Tako so predvsem okrepili SZDL, saj so v tem času pripravili volitve več vseh odborov v Bistrici in Podsredi, v organizacije pa se je vključilo 737 novih članov. Zelo pohvalno je bilo delo kozjanske organizacije med mladinjo, pri ustanavljanju aktivov mladih združnikov, ki so se predvsem izkazali v Kozjem in Polju ob Sotli.

Ker je področje občine izrazito kmečko, so se v minulemu obdobju precej zavzemali za napredek kmetijskih združenj. Z vodilnimi ljudmi iz kmetijstva je občinski komitej pripravil več posvetovanj, katerih namen je bil

zboljšati pospeševalne odseke in vnesti več gospodarske perspektive v poslovanje zadrug. Člani so se izkazali tudi pri prosvetnem delu, manj uspehov pa so imeli pri razširvanju in učvrstitvi lastnih vrst. Zaradi gospodarskih razmer na Kozjanskem se je mnogo članov Zveze odselilo v druge kraje. To so bili povprečno starejši komunisti, medtem ko so zdaj v osnovnih organizacijah glede na leta članstva povprečni mlajši člani. Glede starosti pa je prav nasprotno, prevladujejo starejši. K temu je treba še dodati, da so osnovne organizacije v zadnjih štirih letih sprejele le po enega člana na leto. Med sklepi za prihodnje obdobje so postavili na prvo mesto povečanje števila članstva, saj je na Kozjanskem dovolj kmetov, ki so dokazali svojo privrženost napredku in socializmu v borbi in v povojni obnovi. Kozjanska organizacija Zveze komunistov se bo v prihodnje še bolj zavzela za pospeševanje kmetijstva in utrditev zadrug, zaradi česar bo razvila vse ustrezne politične in vzgojne oblike dela med ljudmi.

UGODNEJŠI POGOJI ZA KREDITE

Zbornica je ugotovila, da je v novih gospodarskih pogojih, ko so zahteve po povečanem obsegu potrošnih predmetov za trg mnogo večje, dovolj zrelih pogojev, da se obrtnišvo v okraju razmahne. S tem v zvezi pa bo treba seve rešiti mnoga vprašanja. Zlasti bo treba omogočiti razvoj tistih strok, ki upadajo, na tržišču pa je po njihovih proizvodnih in storitvah veliko povpraševanje. S tem v zvezi bo treba nujno izenačiti gospodarske pogoje socialističnih in zasebnih obrtnih obratov, saj so slednji v marsičem na boljšem. Čeprav je število zaposlenih v socialističnem sektorju večje kot v zasebnem, so obrtne ovire v predpisih o kreditiranju, obratnih sredstvih in plačnem sistemu, ki onemogočajo da bi se socialistična obrt razširila in razmahnila. Obrtniki socialističnega sektorja si predvsem prizadevajo, da bi bila upoštevana posebnost njihove proizvodnje in da glede predpisov ne bi bili izenačeni z industrijskimi podjetji. Zato si bodo v prihodnje prizadevali, da dosežejo ugodnejše pogoje pri namenu kreditov in spremembi predpisov, ki ne ustrezajo sedanjim razmeram.

Dolenjske Toplice — park pred kopalščem

Praznik Dolenjskih Toplic

Ze četrtri bodo letos, dne 24. maja, praznovali zavedni prebivalci partizanske Topliške doline svoj krajevni praznik — spomin na leto 1942, ko so partizani prisilili fašistične okupatorje, da so zapustili prijazne Toplice z okolico. Proslavljanje krajevnega praznika je v Dolenjskih Toplicah vsako leto resničen praznik vseh prebivalcev tega lepega kraja, ki ga bodo letos počastili s pregledom dosedanjih gospodarskih uspehov in napredka. Na gospodarski razstavi bodo sodelovali čevljarji industrijskega podjetja »Bore«, ki dá na trg letno nad 14 tisoč parov najkvalitetnejših, ročno izdelanih čevljev; gozdarji bodo pokazali pomen pridobivanja eteričnih olj, predelavo lesa in nego gozdov, odseki kmetijske zadruge pa bodo razstavljali orodje, stroje, pridelke in pokazali, kako so se pripravili na povečanje kmetijske proizvodnje z gospodarskimi načrti. Topliška kmetijska zadruga je med najboljšimi v novomeškem okraju; zlasti pospešuje živinorejo in poljedelstvo. Zdravilišče v Dol, Toplicah, ki razpolaga z 220 ležišči, so v pretekli zimi docela prenovili, uredili novo centralno kurjavo in poskrbeli, da se bodo gostje poslej še boljše počutili v tem znanem zdraviliškem kraju, ki nudi domačinu in tujcu prekrasno okolico s čistim gozdnim zrakom, prelepe sprehode, turistično udobje in zdravilno toplo vodo. V Toplicah se čedalje bolj ogrevajo za zgraditev odprtega kopalnega bazena nad cesto pri kopalščem drevoredu, čigar gradnjo bi podprla tudi republiška vodstva nekaterih množičnih organizacij, ki se zanimajo za gradnjo weekend hišic in stalnih, večjih objektov ob novem bazenu, ki bi v ta predal naše domovine privabljal lahko z novim športnim in turističnim objektom še veliko več gostov kakor jih je doslej. Izredno milo podnebje in bogat izvir tople, zdravilne vode bi zares kazalo urediti za kraj stalnih otroških kolonij.

Letošnje praznovanje krajevnega praznika Dol, Toplic, ki ga pripravlja širok odbor predstav-

nikov vseh organizacij Topliške doline, bo združeno tudi s 75-letnico obstoja protovoljnega gasilske čete v Toplicah, ki bo tokrat razvila nov gasilski prapor in priredila večji javni nastop.

RAZPRAVA O REFORMI OBVEZNEGA SOLSTVA

Vprašanja tujejezičnega pouka

Prispevek Inštituta za mednarodni jezik esperanto

Razprava o organizaciji obveznega šolanja je dovela do enotnega zaključka, da je treba odpraviti izobraževalno-vzgojni dualizem, to pomeni, da v obveznem šolanju ne bo več posebnih vrst šol, oddelkov ali predmetnikov za tiste, ki nameravajo študij nadaljevati. Obvezno šolanje bi dalo torej vsem enako podlago splošne izobrazbe in družbene vzgoje.

Ceprav se razprava o temeljnih načelih šolanja sedaj še ne ukvarja s podrobnostmi predmetnika, je vendar vprašanje tujejezičnega pouka take narave, da ga je treba osveteliti že na tej razvojni stopnji razprave, če hočemo dati mladini maksimalno mogočo stopnjo izobrazbe.

Višje splošnoizobraževalno šolstvo (gimnazije), pa tudi višje strokovno šolstvo, ne more pogrešati pouka tujih jezikov. Kako se naj vskladi ta potreba z enotnim osemletnim obveznim šolanjem? Če ertamo tukaj iz predmetnika tujejezični pouk, dosežemo s tem enotnost, toda oškodujemo učenca za izobraževalno-vzgojne vrednote tega pouka in znižamo raven znanja, ki ga pričakuje od dijaka pri vstopu v višje izobraževalno šolstvo. Ce pa uvedemo v enotno šolstvo tujejezični pouk, odpremo s tem spet vrata izobraževalnemu dualizmu, kajti nekajletno ukvarjanje s tujim jezikom ne more dati količjak zaokroženega znanja, a mladina, ki ne nadaljuje študija, bi od zapravljenih učnih ur ne imela praktične koristi.

Ce hočemo nuditi tudi mladi-

dostniku iz obveznega šolanja vse obvezne in praktične vrednote tujejezičnega pouka, če hočemo pri tem ohraniti skupnost in enotnost tega šolanja tako, da bosta imela od tega korist v enaki meri tisti, ki šolanje konča, in tisti, ki ga nadaljuje, potem bi predlagali uvedbo mednarodnega jezika esperanto. Pouku mednarodnega jezika bi bilo treba odmeriti v predmetniku po dve uri tedensko, sedem in osmem šolskem letu. To je glede na visoke cilje skromno število ur, ki bi zadostovalo za pridobitev zaokroženega praktičnega znanja.

Mednarodno gospodarsko, znanstveno, kulturno in politično sodelovanje, razvoj tehnike, olajšanje turističnih in drugih stikov, vse to zahteva rabo skupnega jezika. Esperanto je planski, toda živ jezik, ki se razvija kakor vsak drug jezik. Esperanto je družbeni pojav, je produkt mednarodnega jezikovnega materiala, mednarodnega izražanja, kulture in civilizacije, je izraz hrepenenja po internacionalizmu in univerzalnosti. UNESCO je leta 1954 priznala uspehe, ki jih je esperanto dosegel za zblizanje narodov sveta, in ugotovil njegovo korist v znanosti, vzgoji in kulturi.

Mednarodni jezik omogoča pri relativno majhnem številu učnih ur pozitiven uspeh v osemletnem enotnem šolanju. Pozneje nudijo esperantska društva dovolj možnosti, da lahko vsakdo stopnjuje svoje znanje do najvišje stopnje. Tako zna vsak-

do poleg materinega jezika še tuj jezik, ki pa je za vsakega enak.

Vse vrline formalne izobrazbe so v največji meri podane tudi pri pouku esperanta. Preglednost slovnice, internacionalno poreklo korenov in logična boljša priprava za študij narodnih jezikov, s čimer se bo lahko okoristila višja gimnazija.

Intenzivnemu študiju narodnih jezikov se bodo sedaj posvetili prvenstveno jezikovno nadarjeni dijaki, medtem ko se bodo ostali — ne da bi pri tem povsem zanemarjali tuje jezike — bolj poglabili v druge stroke. Tako bi bili kot majhen narod do neke mere izenačeni z velikimi, ki se že od nekaj manj ukvarjajo z jeziki, zato pa bolj skrbje za znanstveno in telesno vzgojo. Esperanto posreduje mladostnikom razumevanje tujk, ki jih mora razumeti pri čitanju časopisov, pri poslušanju radia itd. Ker pa spozna pri tuji besedi tudi slovenski prevod, ga pouk esperanta ne navaja k zavadi, da bi po nepotrebnem uporabljal tujke.

Na osnovi tehtnih razlogov je Svet za prosveto in kulturo LRS s posebno odločbo že dovolil neobvezni pouk esperanta na vseh vrstah šol. Napravimo korak naprej! Uvedemo po zgoraj navedenem programu obvezni pouk esperanta na poizkusnih šolah! Izkušnje, ki jih bomo s tem pridobili, ne bodo dragocene samo za nas, temveč za ves napredni svet.

Inštitut za mednarodni jezik esperanto v Ljubljani

Plenarno zasedanje ZSAM

V nedeljo, 27. maja t. l. bo v Mariboru plenarno zasedanje Zveze soferjev in avtomehaničarjev za mariborski okraj. Izvolili bodo okrajni odbor in izvršni društveno reorganizacijo. Do sedaj so bile podružnice ZSAM vezane direktno na centralo, ki je bila v Ljubljani. Nov okrajni odbor ZSAM bo poveljeval vse podružnice na območju okraja Maribor. D. M.

Cankarjeva proslava v Ptuj

V petek zvečer je bila v Ptujju svečana proslava 90-letnice rojstva Ivana Cankarja. O pomenu Cankarjeve osebnosti v slovenski književnosti je govoril književnik Ivan Potrč, nakar je Jože Tiran, direktor Mestnega gledališča v Ljubljani kot gost recitiral nekatera Cankarjeva dela. Za zaključek je dramska skupina DPD »Svoboda« Ptuj uprizorila nekaj odlomkov iz »Hlape Jerneja«. Tako je, čeprav nekoliko kasno, tudi Ptuj dostojno proslavil to pomembno obletnico.

Videnski dijaki na odru

Dramska sekcija Niže gimnazije v Vidmu ob Ščavnici je naštvudrala mladinsko igr »O bogatino in zdravilnem kamnu«, ki jo je režiral učitelj Zupančič. Prva predstava je bila o soboto, 19. maja, namenjena mladini videmske kole. V nedeljo je bila druga predstava za ostale mladince in odrasle. Čisti dohodek te igre je namenjen za izlet obiskovalcev četrtega letnika nižje gimnazije, s katerim nameravajo zaključiti svojo šolsko obveznost. P.

Neresnost

Ze večkrat smo ugotovili dejstvo, da morajo biti prireditelje dobro organizirane, da se je treba držati dogovorov, skratka: da je potrebna resnost. Tem bolj je čudno, da nekateri še niso tega ugotovili in da delajo kar po domače. Posledice, katerih se morajo zavedajo, so popolnoma jasne: občinstvo — v kolikor je prisotno — je nezadovoljno in v bodoče na prireditve oziroma tekmovanja organizacije, ki jih je razočarala, ne bodo več prišli, igralci pa se pod vplivom slabe organizacije niti ne bore tako kot bi se morali in je zato tudi kvaliteta slabša.

V Kranju so v nedeljo pričakovali — sicer v prijateljskem dvoboju, kar pa ne spremeni dejstva — namiznoteniško reprezentanco ljubljanske namiznoteniške podzveze. Le-ta je sicer prišla, vendar so manjkali nekateri znani igralci (Kocjan, Tiderman, Podobnik, Pogačarjeva). V to, zakaj le-ti niso nastopili, se ne bomo spuščali, vendar, če je že dvoboj dogovorjen, je vsekakor dolžnost, da gost ali pa domačin sestavi kar najmočnejši reprezentanci, moštvi ali vrsti, saj gre tu tako za ugled obeh kot za pričakovane gledalce, ki si od srečanja vsakor nekaj obetajo.

V Kranju pa je bil le del dvoboja reprezentanc ljubljanske in gorenske namiznoteniške podzveze. Drugi del dvoboja je bil v Ljubljani, in sicer z igralci okrajnega merila, vendar v istih disciplinah kot v Kranju: moški, ženske, mladinci, mladinke, pionirji in pionirke. In kaj je bilo v Ljubljani? Občinstvo o dvoboju sploh ni bilo obveščeno, razen tega pa ljubljanska namiznoteniška podzveza nima niti druge ekipe mladinc in pionirki! In to v času, ko govorimo, da v slovenskem namiznem tenisu prevladujejo mladi igralci, da se ljubitelji športa spet bolj zanimajo za namizni tenis! Komentar o tem menda ni potreben.

Napake se ne pozabijo tako hitro. Tega bi se moralo zavedati moštvo ljubljanske namiznoteniške podzveze.

V. S.

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE LITOSTROJA

LED JE PREBIT

Nad 350 tekmovalcev iz raznih krajev Slovenije se je pomerilo v petih panogah

Ze nekajkrat smo se dotaknili problema razširjanja športa med delavsko mladino in podjetja nasploh in ta zamisel se je začela polagoma že uresničevati, prvi zametki je kažejo uspehi v delu na tem področju.

Med prvimi je realizirala zamisel ljubljanska nogometna podzveza — sindikalna tekmovalna nogometna so že v živahnem tempu. Za to so se ogreli tudi sindikalni forumi in ni več daleč čas, ko bomo — po zgledu Hrvatske — imeli tudi pri nas delavske športne igre v raznih panogah.

Minulo nedeljo pa so nas prijetno presenetili agilni športniki ljubljanske Litostroje. Priredili so delavske športne igre za sindikalne aktivne konvarje, povabili pa so se odzvali tudi delavski kolektivni drugih strok in celo pripadniki JLA.

Ko je bil v nedeljo zjutraj ob 8.30 dan znak za svaščanje začel tek, se je mimo predstavnikov sindikalnih in športnih organizacij ter zastopnikov JLA zbralo na igrišču približno 350. Siskiki prisotni lepo število — 350 tekmovalcev.

In kako naj ocenimo to zares množično športno prireditev? Pobuda Litostroje je vsekakor hvala vredna, ker so to prve večje delavske športne igre pri nas in bodo verjetno doblje med športniki in delavci dosti pomembnejše. Morda lahko še trdimo, da je led prebit in da so se tam našli delavski mladinci na široko odprta vrata na športna igrišča. Zatorej ni čudno, da je bil odziv na vabilo Litostroje velik. Na tekmovalcu so sodelovali športniki-delavci Zvezarne z Jesenic in Stor, »Metalne« iz Maribora, »iskre« iz Kranja, Cinkarne iz Celja, Papirnice z Več ter »Roga«, »Telekomunikacij«, »Elektroprojekta« in »Toplovoda« iz Ljubljane, pripadniki JLA iz Sentvidra ter športniki prireditelja.

Sprejeto se je začelo odvijati takoj po svečani otvoritvi s tekmami v nogometu, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in šahu, je žal, da je uspešen razvoj tekmovalstva ovrnilo premočno deževje. Borbe v vseh disciplinah so bile dokaj zanimive in opazili smo pri nastopajočih tudi dosti znanja. Zanimivo pa je, da so bila zmagovalca v posameznih panogah tista moštva, kjer je ta ali oni šport bolj razširjen. Jeseničani so bili najuspešnejši v namiznem tenisu med člani, v kegljanju in streljanju, športniki Litostroje pa v šahu ter namiznem tenisu in nogometu med mladinci. Jasno je, da je lažje v nogometu članov pripadati borbenim in tehnično najboljšim pripadnikom JLA. Tako je bilo vse prav in dobro, zlasti še, ker je bila organizacija teh iger brezhibna, ugodna pa so presenetili Litostrojci tudi s tem, ker so nagradili zmagovalce s pokali, ki so jih sami izdelali v podjetju.

Trdimo torej lahko, da so bile prve delavske športne igre Litostroje zares dostojna počastitev rojstnega dne maršala Tita.

Rezultati posameznih tekmovalcev: namizni tenisi — člani (10 moštvo): Zvezarna Jesenice: Metalna 5:2, Iskra: Papirnica 5:1; končni vrstni red: Je-

senice, Metalna, Iskra, Papirnica; mladinci: Litostroj, Iskra, Jesenice. Nogomet (člani): Metalna: Litostroj 1:1, JLA: Litostroj 3:1, JLA: Metalna 2:1; vrstni red: JLA, Metalna, Litostroj; mladinci: Ljubljana II: Večve 2:1, Litostroj: Iskra 5:4, Večve: Iskra 2:1, Litostroj: Ljubljana II 1:0; Litostroj, Ljubljana II, Papirnica, Iskra. Kegljanje: Jesenice 749 kegljev, Iskra 741, Litostroj 731, Toplovod 644, JLA 641, Cinkarna 616, Rog 594, Sah (osem moštvo): Litostroj 42 točk, Iskra 37,5, Cinkarna 35,5, Metalna 33,5, Zvezarna Jesenice 32,5, JLA 25,5, Papirnica 14, Telekomunikacije 3, Streljanje: Jesenice 632, Litostroj II 627, Papirnica 622.

Kot smo bili obveščeni, namerava Litostroj nadaljevati s tradicijo teh športnih iger, Republiški svet sindikatov pa bo v povezavi s športnimi organizacijami prav tako razširil dejavnost na tem področju in bo podpiri sindikalne aktivne pri širjenju športa v naših podjetjih. Torej velja, da zgledi večjeje.

MEDNARODNI MOSTVENI SAHOVSKI TURNIR NA BLEDU

LŠK, LUŠK, PTT in Mladost

v borbi za prvo mesto

Bled, 21. maja. — Včeraj popoldne in danes dopoldne je bilo na mednarodnem mostvenem sahovskem turnirju odigrano drugo in tretje kolo pred tekmovaljem. Vseh 32 moštvo je bilo razdeljenih v močnejšo in šibkejšo skupino po 16 moštvo, le-ti pa v 4 podskupine. Rezultati:

A skupina — II. kolo: Maribor: Bremen I 3:1, reprezentanca Gorenske: CSK 2,5, 5:1,5, Zagreb: Elektrostroj 3,5:0,5, Mladost: Torpedo 3,5:0,5, LŠK: Akademikar 3:1, Essen: PTT 0,5:3,5, LUSK: Radovljica 4:0, Kranj: Jesenice 3:1. III. kolo: Bremen I: LŠK 0,5:3,5, Akademikar: Maribor 1,5:2,5, PTT: reprezentanca Gorenske 1:3, Radovljica: Zagreb 1:3, Elektrostroj: LUSK 1:3, Jesenice: Mladost 0:4, Torpedo: Kranj 1:3.

Končni vrstni red v A skupini: I. podskupina: LŠK 8,5, Maribor 7,5, Akademikar 5, Bremen I 3. II. podskupina: PTT 7,5, reprezentanca Gorenske 7, Celje, Essen: III. podskupina: LUSK 9,5, Zagreb 8, Elektrostroj 4,5, Radovljica 3. IV. podskupina: Mladost 9,5, Kranj 8, Torpedo 3,5, Jesenice 3.

B skupina — III. kolo: Zvezarna Jesenice: Tržič 2:2, Postaja Jesenice: Prebold 0,5:3,5, Industrogradnja: Crnomelj 3,5:0,5, Progar (Jesenice): Dravograd 0,4, Bremen II: Muzej Ljubljana 3:1, Saarbrücken II: Saarbrücken I 0,4, Zvezničar (Ljubljana): Lesce 4:0, Apatin: Bled 1,5:2,5.

Končni vrstni red v B skupini — I. podskupina: Zvezarna Jesenice 8,5, Tržič 7,5, Prebold 6, Postaja Jesenice 2. II. podskupina: Industrogradnja 9,5, Dravograd 8, Crnomelj 5,5, Progar (Jesenice) 0. III. podskupina: Saarbrücken I 9,5, Bremen II 7, Muzej Ljubljana 4,5, Saarbrücken II 3. IV. podskupina: Zvezničar (Ljubljana) 10,5, Bled 7, Apatin 4,5, Lesce 2.

Jutri dopoldne bo na sporedu prvo kolo finalnega tekmovalja. Za prvo mesto na turnirju se bodo borila naslednja moštva: LŠK, PTT, LUSK (vsil Ljubljana) in Mladost iz Zagreba.

Brzobjavke

● LONDON, 21. maja. (Tanjug). Na britanskih atletskih igrah je bil Jugoslovian Veliimir Mugoša v teku na 3000 m tretji v času novega jugoslovanskega rekorda 8.36,4. Prvi je bil Iharos (Madžarska) v času 8.32,8, drugi pa Rosnov (Madžarska) v času 8.36,0. V finalnem teku na 100 m je bil Oslaković šest v času 11,6. Prvi je bil Murchison (ZDA) 10,6. Tek na 200 metrov z ovirami: Shaw (Britanija) 24,4, Kinsela (Iraka) 24,5, Merett (Britanija) 25,3, Vine (Britanija) 25,4, Lorgor (Jugoslavija) 26,4.

● ZAGREB, 21. maja. Mednarodni turnir v hokeju na travi, ki so se ga udeležili reprezentance Münchena, Beograda in Zagreba, je bil končan z zmago reprezentance Münchena, ki je danes premagala Zagreb s 3:1 (1:0). Reprezentanca Münchena si je brez poraza priborila prvo mesto, drugo je reprezentanca Zagreba in tretja reprezentanca Beograda.

● GENOVA, 21. maja (Reuter). — Na drugi etapi mednarodne kolesarske dirke za profesionalce »Giro d'Italia« je zmagal Alessandro Pantini, ki je 96 km dolgo progo od Alesandrije do Genove prevozil v času 2:29,5.

V PETEK, 25. MAJA

bo drugo žrebanje srečk Jugoslovanske loterije v Sloveniji

V. S.

»PARTIZAN« SPODNJA SISKKA

Uspel nastop

Ljubljana, 21. maja. Telesno-vezno društvo »Partizani« Spodnja Siska je imelo včeraj pomembno društveni praznik. Dopoldne so odkrili spominsko ploščo padlim borcem — 34 po številu — popoldne pa so razvili društveni prapor in imeli ob tej priložnosti letni nastop. Žal je marljive telesno-vezne delavce v Spodnji Siski oviral dež, tako da ni bilo pričakovane števila gledalcev.

Najlepše je bilo prikazano delo in napredek društva na popoldanskem nastopu, ki je moral biti — spet zaradi dežja — v dvoranah. Zato so nekateri pripravljene točke odpadle in so nastopili res najboljši. Pred nastopom je bila kratka svečanost, ko je predsednik Občinskega ljudskega odbora Spodnja Siska Marjan Jenko svečano predal društva prapor.

Na nastopu je sodelovalo nad 220 članov društva in drugih ljubljanskih telesno-veznih društev. Gledalci so bili najbolj navdušeni nad cichiban (štafeta z zastavicami), pionirji (preokoli čez švedsko skrinjo), mladinkami Viča, Narodnega doma in domačih (proste sestave na dvojniški bradlji). Najbolj uspešna točka nastopa pa so bile proste sestave članov in mladincev Narodnega doma. Zornje Siske in Bešigrada na bradlji, krogih in konju z ročaj.

Nastop je pokazal, da so tudi v Spodnji Siski zaozari ledino in da imajo vse pogoje za nadaljnji napredek. To dokazuje tudi hiter porast članstva (od leta 1955, do sredine maja 1956, so pridobili 219 novih pripadnikov), od katerega je večina cichibanov, doseg in pionirjev. Z marljivim delom se bodo vsekakor lahko uvrstili med najboljša društva »Partizani« v ljubljanskem okraju.

Izenačenost

Slovenski košarkarji so v nedeljo odigrali tretje kolo svojega prvega. V zahodni ligi je Orled s tretjo zaporedno zmago brez tekme na prvem mestu. Vse tekme v tej skupini pa so bile zelo izenačene, tako da nihče ni zmagal z večjo razliko v koših. Kaže, da bo tekmovalje iz kola v kolo zanimivejše, ker so moštva izenačena.

Rezultati: Domžale: Postojna 83:71, Triglav: Orled 33:38, Svoboda: Medvode 36:39.

MLADE MOČI

»LJUBLJANA« : »MARIBOR« 13:7. V nedeljo je ZTAK »Ljubljana« organiziral zanimiv prijateljski boksarski dvoboj z moštvi »Maribor«. Oba kluba sta nastopila z mladimi boksarji in so nekateri boksarji pokazali solidno znanje. Zmaga s 13:7 pripada povsem zasluženemu domačinu.

ZTAK »Ljubljana« je po več kot enoletnem odmoru presenetil marš-

ŽREBANJE SREČK JUGOSLOVANSKE LOTERIJE

BO V PETEK, 25. MAJA, V MARIBORU

SREČKE ZA ŽREBANJE V MARIBORU

SO V PRODAJI DO VKLJUČNO ČETRTO, 24. MAJA

Haarlem spet v Evropi

Znana črnska košarkarska skupina Haarlem Globetrotters bo te dni zapela z novim gostovanjem po Evropi. To je sedmič, da prihajajo ameriški košarkarji v Evropo. Tokrat bo njihov tekme moštvo Texas Cowboys. Prvi tekmi na gostovanju bodo odigrali v Bruslju in Antwerpen 4. in 7. junija.

Šport po svetu

Tekmovalje za »Pokal dr. Göröja«

Tekmovalje nogometnih reprezentanc za »Pokal dr. Josepha Göröja« postaja vse bolj zanimivo. K temu je zlasti pripomogel nedeljski poraz Madžarske proti CSR v Budimpešti. To je prvi poraz Madžarov po skoraj 14 letih. Zanjkratnik so izgubili na svem igrišču leta 1942 proti Švedski 2:7. Na lestvici vodijo še vedno Madžari z 10 točkami, odigrali pa so tudi največ tekem: sedem. Čehi imajo doslej najmanj gubljenih točk — dve, in so se prerinili na drugo mesto. Naša reprezentanca je na četrtem mestu, s točko manj od Avstrije, pa tudi z eno manj odigrano tekmo. Največ točk je izgubila doslej Svica — sedem, osvojevalca pa 1 točko (dani v Beogradu z nami).

SESTITE AVSTRIJSKIH NOGOMETAŠEV

V Italiji igrajo menda nogometiški najrazličnejši narodnosti. Te dni so vrgli zastopniki italijanskih nogometnih klubov trank na avstrijske nogometiške, ki doslej niso nastopali v italijanskih klubih. Prvič, da bosta prišla v prihodnji sezoni znana nogometiška avstrijske državne reprezentance Probst in Oewirk. Probst, ki je znan kot odlični strelca, zadnje čase ni nastopal niti za reprezentanco niti za Rapid, zato ga bodo bržkone Avstrijci pusili oditi brez ugovora.

Drugače je z Oewirkom, ki je še vedno eden izmed stebrov avstrijske državne reprezentance. Oewirku ponuja Sampdoria 25 milijonov lir in prav toliko njegovemu sedanjemu klubu »Austrija« za odkupnino. Razen tega bi imel zelo visoko premijo v novem klubu. Medtem ko je »Austrija« soglasna z njegovim odhodom, pa je avstrijska nogometna zveza mnenja, da je treba vse storiti, da ga zadržimo doma vsaj do leta 1958., to je do prihodnjega svetovnega prvenstva v nogometu.

Še enkrat 8000

Iz Nepala poročajo, da se je te dni srečno končal vzpon japonske ekspedicije na Manaslu, vrh v Himalajih (8125). Manaslu je bil tretji »osemtisočak« na svetu, ki še ni osvojen. Vodstvo ekspedicije je poslalo to vest po radiu, kakor tudi, da je bil vrh dvakrat dosežen. Lani je morala japonska odprava opustiti vzpon na ta vrh zaradi neprijeteljskega razpoloženja domačinov, ki niso dovolili, da bi tujci motili gorske duhove.

Aprilska šala...

Pred nekaj tedni se je po vsej Evropi razširila zanimiva vest: ameriški metalec kopja Held, izumitelj aerioidnamičnega kopja, naj bi se na povratku iz Avstralije ustavil v Varšavi in ponudil en svojih kopij poljskemu metalec kopja Sidloju. Ta pa je za

Mashburn 20,6 na 220 yardov

K mnogim izrednim rezultatom na najkrajših progah je dodati še 20,6 sekunda na 220 yardov Američana Mashburna. Na tej progi imata svetovni rekord njegova tojaka Agostini in Sims z 20,1. Ta rezultat pa je bil dosežen na progi brez ovinka. Mashburnov rezultat pa je bil dosežen na progi s krivino. Enak rezultat so doslej dosegli še Stanfield, Metcalfe, Bragg (ZDA) in Nemeč Fütterer. Na istem tekmovalju je Mashburn pretekel 400 yrdov v času 46,9, tako da je razen Lea edini atlet, ki je letal čez 400 yrdov. Vse to je bilo v njegovih najboljših časih, ki ga je dosegel kot tretji v teku Jonesovega svetovnega rekorda (45,4) na tej razdalji.

OCENEVALNA VOZŃJA AMD »ZDRAVKO VRHUNEC«

Dež jih ni oviral

V nedeljo je AMD »Zdravko Vrhunec« organizalo svojo III. tradicionalno ocenjevalno vožnjo v počastitev rojstnega dne predsednika Tita. Zjutraj je bila po mestu najprej propagandna vožnja, ki so se udeležili razen tekmovalcev še motoristi iz Koroske, ki so na tletu po Sloveniji.

Rezultati — motorji (solo): Simenc (Zdravko Vrhunec), Gostliša (Z. V.), Brezar (Senčur); motorji s priklopci: Oblak (Ljubljana); avtomobil stare gradnje: Vrhovec (Ljubljana), inženir Cirman (Ljubljana), Saksida (Z. V.); avtomobil nove gradnje: Petelin (Lj.), Košmeri (Z. V.), dr. Reja (Z. V.).

Knjigovoznica — Tiskarna

Sempeter pri Novi Gorici

sprejme v zaposlitev

KVALIFICIRANEGA STROJNIKA-TISKARJA

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Plača po tarifnem pravilniku. — Pismene ponudbe ali ustne ponudbe pošljite na upravo podjetja.

2028

OGLEJTE SI RAZSTAVO OD 26. V. DO 3. VI. V LJUBLJANI

»Stanovanje za naše razmere«

Urbanizem — arhitektura — tehnika — ekonomika in kultura stanovanj! Stanovajska oprema — električni stroji za gospodinjstvo — gradbeni materiali

Razstavnih prostorih: POUČNO PROPAGANDNI DEL: PALACA »GRADISA«, TITOVA CESTA 19 KOMERCIALNI DEL: »GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE«, TITOVA 50

25 odstotkov popusta na železnici

Doživetie na Mauriciusu

MANNING O'BRINE

62 ROMAN

Zunaj so bile ulice že malone prazne. Razen nekaj skupin fantov in deklet, ki so se zbirali okrog razsvetljenega vhoda kina »Olimpia« sem sračal tja do Avenue de Republica samo nekaj žandarjev in dva prazna taksija. Zavil sem v labirint netlakovanih ulic, polnih prahu, v katerih so stale manjše vile. Naposled sem našel hišo, ki sem jo iskal.

Hiša je stala odmaknjena od ulice na vrtičku. Na desni strani je držala pot v garažo. Stopil sem k vratom in pozvonil. Za steklenimi vrati se je zasvetila luč. Zaslial sem korake in vrata so se odprla. Pred seboj sem opazil obrise telesa velikega, močnega človeka. Izza njega me je pozdravila tiha plesna godba.

»Gospod Chagasse?« sem vprašal. Pazljivo me je premeril z očmi, potem pa prikimal.

»Prihajam z Mauriciusa,« sem rekel. »Vaš prijatelj gospod de Montreuil mi je dal vaš naslov.«

Malo je pomislil, potem pa se mi je umaknil.

»Vstopite,« je rekel.

Stopil sem v predsobo in si ga natančneje ogledal. Visoke postave. dokaj rejen mož temne poiti in plešast. Roke bele in mesnate. Ponudil mi je eno.

»Upam, da vas ne nadlegujem?« sem rekel.

»Niti najmanj, gospod,« se je nasmehnil Chagasse. »Prijatelji Didija de Montreuil so v tem domu zmeraj dobrodošli.«

»Pravzaprav nisem njegov prijatelj,« sem dejal. »Prej bi rekel, da sva znanca. Bolje poznam gospo de Montreuilovo.«

»O,« je rekel ter popravil svoje besede z lokavim pogledom in kretljivo roko. »Kakšna žena! Čudovita, krasna...«

Prekinil je opis, me pospremlj v majhno, okusno opremljeno delovno sobo in me povabil, naj sedem.

»Ali želite kaj popiti, gospod?« je vprašal in stopil k omarici v kotu.

»Zakaj pa ne. Nocoj praznujemo Novo leto.«

»Ja, prav pravite. Kaj želite? Whisky? Konjak? Ali pa morda kaj osvežujočega?«

»Karkoli osvežujočega, z ledom,« sem odgovoril. »V Beiri je precej toplo.«

»Ja, toda človek se sčasoma temu privadi.« Stopil je k drugim vratom. »Oprostite za trenutek, samo po led stopim. Samec sem, moj sluga pa je že odšel. Po deveti uri moram za vse skrbeti sam.«

»Saj ni tako slabo biti samec,« sem dejal.

»Prav pravite, gospod,« se je nasmehnil Chagasse. »Prižgite si cigareto. Škatlica leži pred vami.«

Glas iz radia je sporočal, da govori postaja Lovrenco Marquez. Potem sem zaslišal glasbo, pesem »Tiho ponoči«, in, seve, glas Tina Rossija. Ze spet...

Debeluh se je vrnil v sobo z ledom. V veliko čašo je natočil malo džina ter mnogo limonade in sode. V to tekočino je položil mnogo ledu. Potem je pripravil sebi enako pijačo in dvignil čašo.

»Srečno novo leto, gospod...«

»Kelly,« sem odgovoril. Obmolknil sem, da bi videl, ali mu je to ime znano. Morda je že kaj slisal o meni, toda na obrazu mu tega ni bilo videti.

»Gospod Kelly, želim vam, da bi bilo novo leto srečno!«

»Hvala,« sem odgovoril. »Upam, da se bo tudi vaša sreča spreminila. Žal de Montreuil ni imel mnogo sreče.«

»Kako je gospa de Montreuil sprejela njegov samomor?« je vprašal Chagass z otožnim glasom.

»Imenitno se drži. To je pogumna žena.«

»Čudovita žena,« je rekel. »Toda zakaj je to storil? Nikoli ne bi mislil, da si bo Didi končal življenje.«

»Stvar je v tem, da de Montreuil tega ni storil. Ubili so ga!« Chagasse je naglo prebledel. Stisnil je čašo tako močno, da so postali njegovi prsti povsem beli in da je izginila iz njih vsa kri. Potem je z drhtečo roko postavil čašo na mizico in si z majhnim, rdečim jezikom obliznil ustnice.

»Toda... kdo...?«

»Uboj,« sem nadaljeval. »Krogla mu je iz neposredne bližine prodrla v tilnik... Strašen prizor, kakršnega še nikoli nisem videl...«

Chagasse je prosee dvignil roko.

»Prosim vas, gospod... brez podrobnosti. To je strašno...« Naglo je vstal in se opotekel z roko pred ust. »Oprostite, mučno mi je...«

In planil je iz sobe. Stopil sem k omarici s pijačo, vzel iz nje čašo in steklenico konjaka in natočil. Ko se je vrnil, sem mu ponudil čašo.

Vzel jo je, jo v duško izpraznil in se sesedel v naslanjač.

DNEVNE NOVICE

Danes, dne 22. maja, ob 20 priredi »Dom Ivana Cankarja« pod okriljem DPD Svobode-Poljane Cankarjev večer v dvorani Dijskega doma Ivana Cankarja. O Ivanu Cankarju, njegovem življenju, dr. Marja Boršnik, literarni zgodovinar. Celovečni program iz vaje Slovenski oktet. — Vabljeni! APZ! Za pogreb prof. Trčka se dobimo danes, 22. maja, ob 14 v naši dvorani. — Odbor.

Geografsko društvo Slovenije poviša name, ki naj bi v udeležiti seminarja v Pomurju (21. do 26. avgusta), da se prijavijo na Zemljepisni muzej Slovenije do najkasnejše 25. maja. Kasnejši prijav ne bo mogoče upoštevati. Tistim, ki so se že prijavili osebno ali preko poverljivikov, ni treba pošiljati ponovne prijave.

AO Ljubljana ima pletzno šolo vsak četrtek ob 16 na Turncu. Vabljeni!

Ne s silo, ampak s pametjo čisti obleko! Vse mastne madeže očistiš z lahko s preparatom FLEX. Pazi — zahteva samo FLEX.

ROŽNO MLEKO Teint Bell vsebuje naravna hranila za kožo, jo regenerira in plemeniti. Teint Bell Rožno mleko je višek kozmetične proizvodnje.

PREDAVANJA

Medicinska fakulteta in Slovensko zdravniško društvo vabita zdravnike in medicinare višjih semestrov na predavanje g. dr. Paula Moureauxa, profesorja sodne medicine na Medicinski fakulteti v Liègeu in znanega raziskovalca na področju krvnih skupin in faktorjev, in sicer: 1. v torek, 22. maja, ob 19 z naslovom: »Zdravnikova odgovornost pri transfuziji krvi«; 2. v sredo, 23. maja, ob 11 z naslovom: »Raziskovanja o nevarnem univerzalnem krvodajalcu«. Obe predavanja bosta v predavalnici Interne klinike v Ljubljani.

Društvo ekonomistov, Ljubljana, priredi v sredo, dne 23. maja, ob 19.30 v Trgovinski zbornici LRS, Beethovnova 10, predavanje »Problemi analitične ocene delovnih mest«. Predaval bo diplomirani ekonomist Jože Zakonjšek. Z zanimanjem na akternosti teme vabimo predvsem vsa industrijska podjetja, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo.

VESTI IZ KRANJA

Ljudska univerza v Kranju priredi v četrtek, 24. maja, predavanje: Carinski predpisi v zvezi s potovanji v inozemstvo. Govoril bo upravnik carine Jesenice. Predavanje bo ob 20 na I. gimnaziji.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
Torek, 22. maja ob 15: Seliskar-Filipi: »Bratovščina Sinjega galeba«. Zaključena predstava za osnovne šole okraja Kranj.

Petek, 26. maja ob 20: Garcia Lorea: »Mariana Pineda«. Gostovanje »Svobode iz Straišča«. Režija: Male kot gost.

Nedelja, 27. maja ob 16 in 20: I. Cankar: »Pohujšanje v dolini Sentjorjanske«. Gostovanje v Zireh.

KINO

»STORŽIČ«: francoski film: »Lisbonske noči«. Predstavi ob 18 in 20.

Redile so: Pavlin Armanda, gospodinja iz Kranja, dečka: Debenc Marija, delavka iz Skofje Loke, dekle: Krmelj Emilija, uslužbenka iz Kranja, dekle: Logonder Marija, gospodinja iz Črnačarja, dekle: Kozjek Ana, vrtnarica iz Kranja, dekle: Habjan Zlata, nameščenka iz Bukovice, dečka: Stenovec Julijana, gospodinja iz Praš, dečka: Dovjak Ana, nameščenka iz Kranja, dečka: Pintar Marija, nameščenka iz Sutne, dečka: Perko Antonija, gospodinja iz Krížev, dečka: Jelovčan Doroteja, trg. pomočnica iz Zirov, dekle: Logar Stanišlava, gospodinja iz Oreha, dečka: Blizjak Ivana, uslužbenka iz Kranja, dečka: Jovanovič Marija, nameščenka iz Kranja, dečka: Kalan Ana, delavka iz Kranja, dečka: Triler Ana, gospodinja iz Kokre, dečka: Sink Justina, gospodinja iz Zabnice, dečka: Habjan Stanišlava, gospodinja iz Selc, dekle: Mahne Marija, predilka iz Tržiča, dekle: Močnik Karolina, gospodinja iz Dvor, dekle: Grkman Angela, gospodinja iz Tržiča, dekle: Kogoj Angela, tkalka iz Tržiča, dekle: Jenko Ivana, gospodinja iz Češnjekva, dečka: Stular Antonija, delavka iz Hotemaž, dekle: Delavec Ana, gospodinja iz Preddvorja, dečka: Tišler Marija, blagajničarka iz Tržiča, dečka.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima dr. Stanko Rosenstein, Javorniška pot 24.

KINO

»RADIO«: Francoski barvni film: »Rdece in črno« II. del. Predstavi ob 18 in 20. Danes zadnjikrat! — Jutri ameriški barvni film: »Rapsodija«.

»PLAVZ«: Ameriški barvni film: »Rapsodija«. Predstavi ob 18 in 20. — Danes zadnjikrat! Jutri zaprto.

Z BLEDA

KINO
Sovjetski barvni film: »Obada«. — Predstavi ob 18 in 20.30.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»SVOBODA-CENTER«: Jugoslov. film: »Volčja noč«.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE
Sreda, 23. maja ob 20: T. S. Elliot: »Osební tajnik«. Premiera. Premiera! abonma in izven.
Četrtek, 24. maja ob 15: T. S. Elliot: »Osební tajnik«. III. srednješolski abonma; ob 20: T. S. Elliot: »Osební tajnik«. Četrtek abonma in izven.
Petek, 25. maja ob 15: T. S. Elliot: »Osební tajnik«. I. srednješolski abonma.
Sobota, 26. maja ob 20: T. S. Elliot: »Osební tajnik«. Sobotni abonma in izven.
Nedelja, 27. maja ob 15.30: T. S. Elliot: »Osební tajnik«. Nedeljski abonma in izven.

KINO
»UNION«: Italijan. film: »V vrtnu cu giba«. Predstavi ob 18 in 20.
»DOM«: Italijan. film: »Dva orala zemlje«. Predstavi ob 18.15 in 20.15. — V glavni vlogi Françoise Arnoul, Danielle Gelin in Trevor Howard. Prodaja vstopnic od 17 dalje.

LETNI KINO »PARTIZAN«: Amer. barvni film: »Poslednji Apač«. Predstava ob 20. V glavni vlogi Burt Lancaster in Jean Peters. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

Umrlí so v Ljubljani

Ing. Alojzij Trček, upokojenec, 87 let, pogreb bo danes ob 15 na Zalab.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 22. maja ob 20: Cehov: »Tri sestere«. Abonma E.
Sreda, 23. maja ob 20: Cehov: »Tri sestere«. Abonma D.
Četrtek, 24. maja ob 20: Smole: »Potovanje v Koromandijo«. Abonma F.
Petek, 25. maja: Zaprto.
Sobota, 26. maja ob 20: Cehov: »Tri sestere«. Abonma B.
Nedelja, 27. maja ob 20: Giraudoux: »Norica iz Challota«. Premiera. — 40-letnica umetniškega delovanja Marije Nabocke in njena poslovilna predstava.

OPERA

Torek, 22. maja ob 20: Svara: »Kleopatrica«. Abonma A.
Sreda, 23. maja ob 20: Wolf-Ferrari: »Stirje grobiljan«. Abonma K.
Četrtek, 24. maja: Zaprto.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža

Torek, 22. maja ob 20: A. Salacrou: »Življenje ni resno«. Abonma red.
Sreda, 23. maja ob 20: F. G. Lorea: »Mariana Pineda«. Abonma Vajenci.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Četrtek, 24. maja ob 20: Senec: »Logaritmi in ljubezen«, veseloigra, gostovanje v Zadorovi.
Sobota, 26. maja ob 20: Wilde: »Idealni soprog, igra, izven.

V četrtek, dne 24. maja, ob 20 bo Sentjacobsko gledališče uprizorilo v Zadrudnem domu v Zadorovi Senecovo veseloigro iz študentskega življenja »Logaritmi in ljubezen«.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

(Križanke)

Trg francoske revolucije 1
Torek, 22. maja ob 17: Djokič-Moder: »Carja Trojana kozja ušesa«. Interna predstava za šolo Ledina.
Četrtek, 24. maja ob 17: Djokič-Moder: »Carja Trojana kozja ušesa«.
Sobota, 26. maja ob 17: Djokič-Moder: »Carja Trojana kozja ušesa«. Vstopnice lahko kupite vsak dan od 8-12 v Pionirski knjižnici, Trg revolucije 7 ali eno uro pred predstavo pri gledališki blagajni v Križankah.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Ročne lutke

Resljeva cesta 28
Torek, 22. maja ob 9: Gostovanje v Divači:
ob 11.30: Gostovanje v Herpeljah.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA

Torek, dne 22. maja: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.
Sreda, dne 23. maja: lekarna »Tabors«, Trg revolucije 3.

KINO

PARTIZAN: Amer. barvni film: »Sin blagolčnika«.
UDARNIK: Ameriški barvni film: »Hondo«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Torek, 22. maja ob 20: Puccini: »Madama Butterfly«. Gostovanje Otte Ondine. Red B.
Umetnostna galerija. Razstava del indijskega kiparja Ritendra Mozumdarja. Razstava bo odprta dnevno od 10-18 do 27. maja 1956.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

Torek, 22. maja ob 16: Dragutin Dobričanin: »Skupno stanovanje«. Abonma red LMS-1.

RADIO LJUBLJANA

Sporéd za torek, 22. maja

5.00-8.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni sporéd) — 6.10 do 6.30 Reklame — 6.30-6.35 Naš jedilnik — 11.00 Radijski koledar — 11.05 Tečaj esperantskega jezika — 30. lekcijska — 11.15 Mali dopoldanski koncert — 11.45 Cicibanom — dober dan! (Peter Likar: Povodni moč) — 12.00 30 minut s Štirimi fanti, Vokalnim kvintetom Niko Stritof in Kmečko godbo — 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Rado Linzer: O mrežni brani — 12.40 Jules Massenot: Le Cid, baletna glasba — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.35 Opoldanski glasbeni sporéd — 14.20 Modni koticé — 14.40 Solisti lahke glasbe vam igrajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Utrinki iz literature John Galsworthy: Plaho snubjenje — I. del — 16.00 V svetu opernih melodij — 17.15 Zeleni ste — poslušajte! — 18.00 Zunanje-politični feljton: Po avstrijskih volitvah — 18.10 Manuel de Falla: Fantasia Boetica — 18.20 Bela Bartok: Improvizacije 3, 4 — 18.30 Sportni tednik — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled — 20.10 Mali koncert Ljubljanskega komornega zbora — 20.30 Radijska igra: J. Horvat: Danes je moj rojstni dan (prva izvedba) — 21.30 Mali koncert lahke glasbe — 22.15-23.00 Nočni koncert — 22.15-23.00 UKV program: Plesna glasba — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

IZ ZALCA

KINO
Ameriški film: »Opitje norčije«. Predstava ob 20.

Iz Šoštanjja

KINO
»KAJUH«: Ameriški barvni film: »Sneg na Kilimandžaru«. — Predstava ob 20.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO
»PARK«: Šved. film: »Tat ljubezni«.

KMALU BO IZŠLA VELIKA POPULARNA IZDAJA

Pravni priročnik o pravicah in dolžnostih državljanov

v redakciji dr. BORISLAVA BLAGOJEVIČA in dr. VLADIMIRA KAPOROVA, profesorja univerze

Da bi državljanom nudili pomoč pri uresničevanju njihovih pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz obstoječih predpisov, je naše podjetje pripravilo izdajo

»PRAVNI PRIROČNIK O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH DRŽAVLJANOV«

V tej izdaji so v kratkem pojasnjeni poedini pravni instituti in pojmi kakor tudi pravna sredstva, potrebna za uresničevanje pravic in izvrševanje dolžnosti s strani državljanov.

V »PRAVNEM PRIROČNIKU« O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH DRŽAVLJANOV« bodo obdelani naslednji predpisi:

1. PREDPISI O DRŽAVNI UREDITVI (o pravicah in dolžnostih državljanov, volilnem sistemu, zveznih organih in shemo organizacije Zvezne ljudske skupščine, Zveznega izvršnega sveta in zveznih organov uprave, o republiških organih s ustreznimi shemami, o organih avtonomnih pokrajin s shemami, o ljudskih odborih in njihovih organih, o sodiščih, javnem tožilstvu in javnem pravobranilstvu).
2. PERIODIČNO-PRAVNI PREDPISI (o zakonu, skrbništvu, posvojenju, o ednosnih staršev in otrok in o drugih vprašanjih).
3. PREDPISI O IMOVINSKO-PRAVNIH ODNOSIH (o dedovanju, materialnih pravicah, civilno-pravnih pogodbah, o menici in čeku, o zavarovanju oseb in predmetov, prometu nepremičnin in pravicah o patentih in industrijskih žigih, o vzorcih in modelih, o avtorskih pravicah in dr.).
4. KRIVIČNO-PRAVNI PREDPISI (Krivični zakonik, Zakon o krivičnem postopku in o gospodarskih prestopkih).
5. UPRAVNI PREDPISI (o splošnem upravnem postopku, vojaški obveznosti državljanov, o prekrških, Narodni milici, osebnih izkaznicah, bivanju v obmejnih conah, o matičnih knjigah, izdajanju potnih dovoljenj za potovanje v inozemstvo, o postopku za izdajanje dovoljenj za nošenje orožja, dovoljenj za lov in ribolov, gradbenih dovoljenj, za izdajanje odobrenj o osnovanju privatne gostinske obrti, o postopku osnovanja združenj in društev, potrjevanju in legalizaciji listin, o osebnih imenih in ekspropriaciji).
6. PRAVOSODNI PREDPISI (o pravnem in izvenpravnem postopku, upravnem sporu in drugem).
7. PREDPISI O DELOVNIH ODNOSIH (o delovnih odnosih v gospodarstvu, o državnih uslužbenih, o potnih in selitvenih stroških).
8. FINANČNI PREDPISI (o davku na dohodek, na promet, na dediščino in darila, o taksah, carinah, deviznem režimu in potrošniških kreditih).
9. PREDPISI O PROMETU (železniškem, pomorskem, rečnem, letalskem, avtomobilskem in pošto telegrafsko telefonskem prometu in prometu na javnih poteh).
10. PREDPISI IZ OBMOČJA DRUŽBENIH ZAPOSILITEV (o šolstvu in kulturnih ustanovah, o zaščiti ljudskega zdravja, o zdravstvenem, pokojninskem in invalidninskem socialnem zavarovanju, o vojnih invalidih in drugih oblikah socialnega zavarovanja).
11. STANOVANJSKI PREDPISI (o upravljanju s stanovanjskimi zgradbami, o izgradnji stanovanj).
12. OSTALI PREDPISI (o poljedelskem zadrudništvu, obrtništvu, o osnovanju delavnic s sredstvi družbene lastnine s strani državljanov in dr.).
13. VLOGA ADVOKATURE.

Knjiga bo obsegala okrog 550 do 600 strani. Cena v prijavi znaša 1000 din in plača se pri prevzemu, brez poštnine. Za ostale kupce, po izidu knjige, bo cena 1200 dinarjev.

V pravnem priročniku bodo državljan lahko dobili potrebna pojasnila o vseh važnih vprašanjih iz našega pravnega sistema kakor tudi podatke o načinih za uresničevanje svojih pravic in izvrševanje svojih dolžnosti.

Knjiga je pisana v popularnem stilu, pristopnem in razumljivem vsem koristnikom te izdaje.

»PRAVNI PRIROČNIK O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH DRŽAVLJANOV« predstavlja prvo in edinstveno izdajo te vrste v naši državi in kot takšen bo zelo koristno služil državljanom kakor tudi državnim, gospodarskim in družbenim organizacijam.

Pri sestavi »Pravnega priročnika o pravicah in dolžnostih državljanov« so sodelovali naši znani pravni in ekonomski strokovnjaki: Badovinac Gavra, Bekič dr. Vojislav, Baltič dr. Aleksandar, Bauer dr. Ivan, Besarović dr. Mirko, Bogdanović Andra, Bogojev Aleksandar, Vasiljevič Prvoslav, Vesik Budimir, Guč Ing. Nedeljko, Dilber dr. Nikola, Zivković Sretan, Jovanović Jovan, Jovanović Milutin, Lukić Vojislav, Maksimović dr. Milodrag, Matejić dr. Miodrag, Nešković Stanislav, Novičić Blagoje, Očokolić Negoslav, Pevačević Živko, Pejić Miroslav, Perović Mirko, Perunović Radoslav, Petrović Vojislav, Popić Vojislav, Popović dr. Slavoljub, Radojković Raja, Radulović Jovan, Simić Petar, Stančić Stamen, Stojković Dragomir, Strugar dr. Sava, Todorović dr. Miodrag, Tomič dr. Miroslav, Filipovič Marjan, Cerić Zoran, Srnaek Radomir, Šekić Mihajlo, Šuc dr. Andreja.

Prosimo, da pošljete naročila zaradi omejene naklade pravočasno na naš naslov:

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

(prej) »BIRO ZA IZRADU OBRAZACA«, ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE 1821 BEOGRAD, Prizrenska 6, poštni predal 479

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SLOGA«

Premiera ameriškega filma

»JAJCE IN JAZ«

Predstave ob 17, 19 in 21. — Ob 18 matineja istega filma. V glavni vlogi Claudette Colbert in Fred Mac Murray. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

»KINO VIČ«

Ameriški film

»Cudežni otrok«

Predstave ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi June Allyson in Van Johnson. Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje.

KINO »UNION«

Premiera ameriškega barvnega filma: »Mirni človek«. Predstave ob 16, 18.30 in 21. V glavni vlogi John Wayne in Maureen O'Hara.

KINO »SOČA«

Ameriški barvni film: »Mirni človek«. Predstavi ob 17 in 19.30. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »LITOSTROJ«

Ameriški film: »KO ženske ljubijo«. Tednik: Filmske novice št. 14. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic ure pred pričetkom predstave.

KINO »KOMUNA«

Ameriški barvni film: »Shane«. Tednik: Filmske novice št. 20. Predstave ob 16, 18.30 in 21. V glavni vlogi Van Heflin. Danes zadnjikrat!

MLADINSKO KINO LM, Kotnikova 8:

Zaprto.

LETNI KINO »BEZIGRAD«

Ameriški film: »Jajce in jaz«. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic ure pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Italijanski film

»Pesem pomladi«

V glavni vlogi Della Scala in Leonardo Cortese. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »ŠISKA«

Italijanski film

»Pesem pomladi«

Tednik. V glavni vlogi Leonardo Cortese, Della Scala in Laura Gore. — Predstave ob 16, 18 in 20. — Prodaja vstopnic od 15 dalje.

RAZPIS

Na podlagi št. 90 uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti razpisuje Komisija za razpis mest direktorjev ObLO Koper

MESTO DIREKTORJA

podjetja »PROJEKT«, Koper

POGOJI: pooblaščen inženir arhitekture s 5-letno prakso v gradbeni stroki

Kolkovane prošnje z življenjepisom ter opisom strokovne usposobljenosti pošljite ObLO Koper v roku 10 dni po objavi v časopisu.

2027

OBVESTILO VSEM GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM

Vse obrazce

za periodične obračune za leto 1956

in sicer:

ZA INDUSTRIJO, TRGOVINO, KMETIJSTVO, ZADRUDNIŠTVO, PAVŠALCE, PRODAJALNICE IN DR.

bomo dostavili pravočasno vsem naročnikom v količini, ki je potrebna za predložitev obračuna do konca 1. 1956

Hkrati obveščamo, da tudi letos pripravljamo novo izdajo

»PRIROČNIKA ZA SESTAVLJANJE PERIODIČNIH OBRAČUNOV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ«

ing. Ivana Apostoloviča in Vajka Djonlića ki bo izšel junija letos

Priročnik bo vseboval vsa potrebna pojasnila in navodila o predložitvi periodičnih obračunov.

Prosimo zainteresirane, da nam ob naročilu za obrazce pošljejo tudi naročilo za ta priročnik, ker ga bomo tiskali v zelo omejenem številu.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

(prej) »BIRO ZA IZRADU OBRAZACA« — ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE — BEOGRAD, Prizrenska ulica 6

poštni predal 479

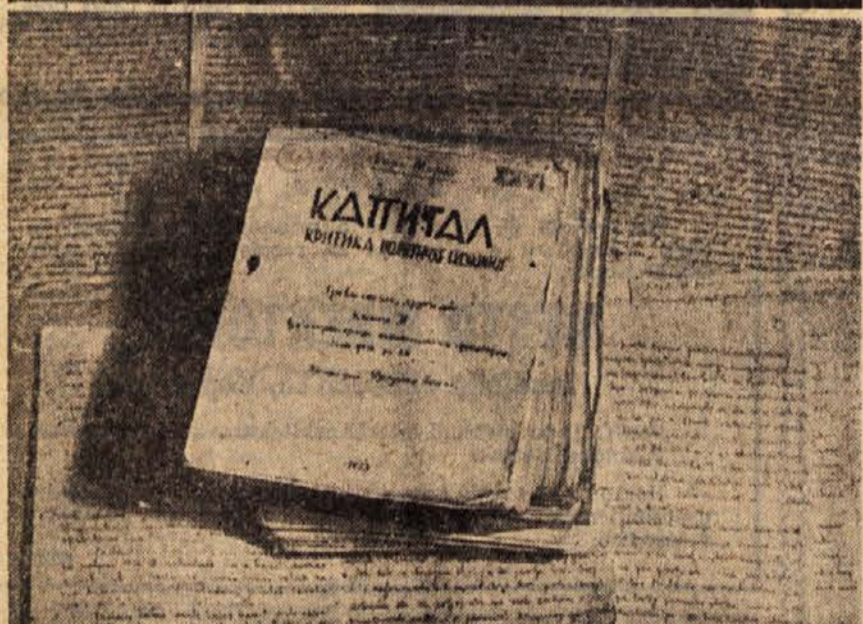
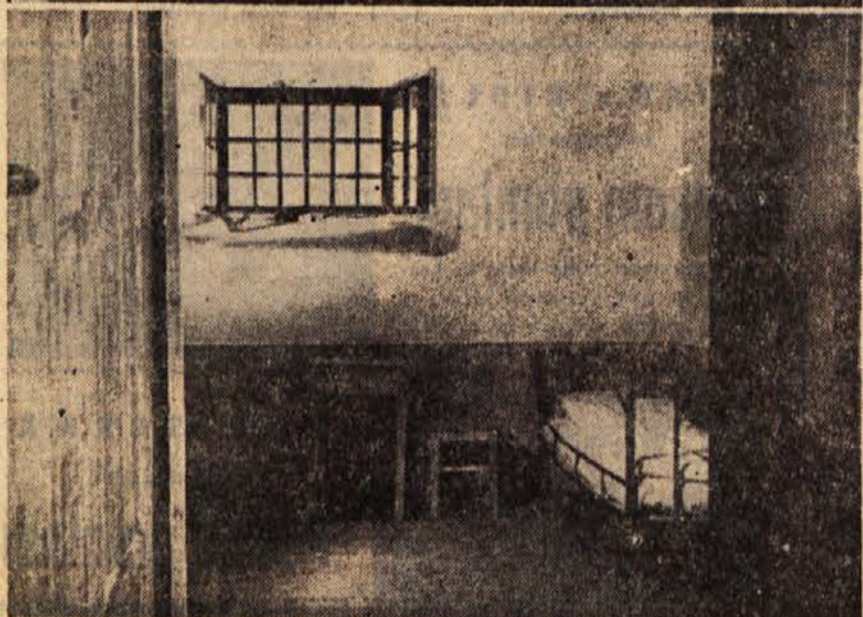
1839

Scenarij:
Tihomir Stanojević
Režija:
Boško Vičević
Tihomir Stanojević

Iz filma o življenju in delu JOSIPA BROZA-TITA

4

Dokumenti življenja

Dolga so bila leta robije kaznjencu št. 483 v Lepoglavi in Mariboru, toda tudi tu jih je preživel v delu. Z Mošo Pijadom in ostalimi tovariši se je učil in pripravljaj na nadaljnji boj, ki ga niso mogli zlomiti ne zahrbtni uboj Djure Djakovića, ne drugi krvavi zločini kraljevske diktature.

Po prestani polni kazni se je znova vrnil v ilegalno življenje revolucionarja.

Potoval je često po partijskih poslih v razne evropske dežele. Na Dunaj, v Moskvo, v Pariz, od koder je vodil pošiljanje borcev iz Jugoslavije v Španijo, kjer je divjala državljanska vojna.

To so bila leta, v katerih sta Hitlerjev nacizem in Mussolinijev fašizem slavila zmago in se oboroževala, čedalje temnejša senca vojne in trpljenja pa je plavala nad Evropo in svetom.

Legenda: Slike iz tega dela filma prikazujejo samo nekatere podrobnosti iz kaznilnice v Lepoglavi. Iz te dobe je skupna slika s Mošo Pijadom iz časov, ko sta v elektrarni kaznilnice v Lepoglavi delala kot mehanika. Druga slika: pogled na celico političnega zapornika Josipa Broza; na tretji sliki je posnetek rokopisa prevoda Marxovega »Kapitala«, s katerim se je ukvarjal Moša Pijade v tistem obdobju. Posnetek prikazuje prvo stran tretjega zvezka drugega dela knjige III., ilegalno prevedenega l. 1933. Originale rokopisa hranijo v zgodovinskem arhivu CK ZKJ, kakor tudi izvod časnika »Mord«, v katerem so objavljene slike in opisan zahrbtni uboj takratnega organizacijskega sekretarja KPJ Djure Djakovića l. 1929.

Boj, ki so ga bili delavski borci, je bil neenak in težaven, toda člani Komunistične partije so ga neomajno nadaljevali. Josip Broz je predsedel v kaznilnicah v Lepoglavi in Mariboru od 1928 do 1934, ko so se odprla pred njim težka kaznilniška vrata.

Objavljene slike posameznih krajev, v katerih se je mudil tov. Tito, naj samo opozore na to večletno obdobje njegove zelo živahne politične dejavnosti, polne mnogih dogodkov v razvoju KPJ in v mednarodnih odnosih v Evropi. V Španiji je divjala državljanska vojna, v kateri so postopoma, proti ljudstvu in zakoniti vladi, zmagale Francove sile. Fašizem in nacizem sta prodirala tudi v drugih deželah, snovala svoje pete kolone in grozila Evropi z zaslužnjem.

Šesta slika kaže splošen pogled na Moskvo, sedma z Eifflovim stolpom, simbolično govori o glavnem mestu Francije in obeležuje obdobje, ki ga je preživel tovariš Tito v Parizu, kjer je organiziral pošiljanje prostovoljcev v Španijo. Osmo slika je zgodovinski dokument o španskih borcih.

Tovariš Tito, ki je takrat že uporabljal to svoje ilegalno ime, je spoznal nevarnost, četečo narodom Jugoslavije, in cilj njegovih potovanj po partijskih nalogah je bil, urediti partijske vrste in upostaviti novo partijsko vodstvo v deželi. To so bili nujno potrebni pogoji za uspešnejši boj proti neljudskemu režimu in za pravice delovnih ljudi, pa tudi za poznejši boj proti zaslužnjevanju in iztrebljanju narodov Jugoslavije.

